

JÄGARORGANISATIONERNAS PM OM JÄGAREXAMEN

Innehåll

1.	JÄGAREXAMEN	5
2.	PROVLEDARE OCH PROVLEDARUTBILDNING	6
2.1	Fyra viktiga krav på en provledare	6
2.2	Förordnande och utbildning	6
2.3	Förordnande och legitimation ska med vidtjänstgöring	7
2.4	Minst två provledare vid praktisk provtagning	7
2.5	Lån av provledare från annan provbana	7
2.6	Medföljande vid provtagning och provledarens roll	7
2.7	Träning inför praktiska prov på provbanan	8
2.8	Medlemskap i jägarorganisation	8
3.	PROVBANOR OCH DERAS UTFORMNING	9
3.1	Finansiering av provverksamheten	9
3.2	Grundläggande krav på en provbana	9
3.2.1	Ansvarig provledare	9
3.2.2	Väntplats	10
3.2.3	Provplatser	10
3.2.4	Detaljutformning av provplatser för olika prov	10
4.	JÄGAREXAMEN – PROV, INTYG OCH AVGIFTER	18
5.	TEORIPROV – SKA AVKLARAS FÖRST	19
5.1	70 frågor	19
5.1.1	Provledarens förberedelser inför det teoretiska provet	19
5.2	Teoriprovet från inskrivning till rättning	19
5.2.1	Provtagarna skrivs in	19
5.2.2	Information till provtagarna	20
5.2.3	Provet sätts i gång och avslutas	21
5.3	Särskilda provtillfällen för provtagare med läs- och skrivsvårigheter eller funktionsvariationer	21
5.3.1	Läs- och skrivsvårigheter	21
5.3.2	Funktionsvariation	22
5.3.3	Provtagare med främmande språk	22
6.	DE PRAKTISKA PROVEN	23
6.1	Särskilda förberedelser	23
6.2	Inledande kontroller – Inskrivning	23
6.2.1	Provledaren hämtar provtagaren på väntplatsen	23
6.2.2	Vapenkännedomen kontrolleras	24
6.2.3	Inskrivning	24
6.2.4	Avgift	24

6.3	Olämpligt uppträdande med vapen – inget prov	25
6.4	Information inför varje moment och omdöme efter varje moment	25
6.5	Möjligheter att göra om underkända prov och moment	25
6.5.1	Omprov av moment i Praktiskt hagelgevårsprov och Praktiskt grundprov/kulgevär	25
6.5.2	Omprov av moment i Praktiskt högviltprov	26
6.5.3	Nytt prov – full avgift	26
6.5.4	Omprov – tid och omfattning	26
6.6	Efter dagens prov – intyg och redovisning	26
6.6.1	Resultatredovisning – en noggrann historia	26
6.6.2	Redovisning av omprov på intyget	26
6.6.3	Avgifterna räknas samman	27
6.6.4	Intyget undertecknas	27
6.6.5	Originalen till provtagaren, kopian utgör resultatunderlag för registrering	28
7.	PRAKTISKT HAGELGEVÄRS PROV	29
7.1	Ingående moment och vapen	29
7.2	Särskilda förberedelser	29
7.3	Speciell hagelgevärshantering	30
7.3.1	Genomförande	30
7.3.2	Provledarens kontroller vid speciell hagelgevärshantering	30
7.4	Avståndsbedömning med allmän hagelgevärshantering	32
7.4.1	Genomförande	32
7.4.2	Provledarens kontroller vid Avståndsbedömning, Lerduveskjutning och Skjutning mot markmål med allmän hagelgevärshantering	34
7.5	Kombinationsprov – Säker vapenhantering och avståndsbedömning	35
7.5.1	Genomförande	35
7.5.2	Provledarens kontroller vid kombinationsprovet	35
7.6	Lerduveskjutning med allmänhagelgevärshantering	35
7.6.1	Genomförande	36
7.7	Skjutning mot markmål med allmänhagelgevärshantering	37
7.7.1	Genomförande	37
7.8	Redovisning av prov och moment på intyget – Hagelgevårsprov	38
8.	PRAKTISKT GRUNDPROV/KULGEVÄR	39
8.1	Ingående moment och vapen	39
8.2	Särskilda förberedelser	39
8.3	Speciell kulgevärshantering	39
8.3.1	Genomförande	39
8.3.2	Provledarens kontroller vid speciell kulgevärshantering	40
8.4	Precisionsskjutning med allmän kulgevärshantering	41
8.4.1	Genomförande	41
8.4.2	Provledarens kontroller vid precisionsskjutning med allmän kulgevärshantering	41

8.4.3	Markering av träffbilder	42
8.5	Redovisning av prov och moment på intyget - Grundprov kulgevär	43
9.	PRAKTISKT HÖGVILTPROV/KULGEVÄR	44
9.1	Ingående moment och vapen	44
9.2	Särskilda förberedelser	44
9.2.1	Genomförande	44
9.2.2	Provledarens kontroller – Högviltprov/kulgevär	45
9.3	Redovisning av prov och moment på intyget -Högviltprov/kulgevär	45
10.	PRAKTISKA PROV FÖR PROVTAGARE MED FUNKTIONSvariation ELLER ANNAT MODERSMÅL ÄN SVENSKA	46
10.1	Rörelsehindrade provtagare	46
10.1.1	Praktiskt hagelgevärsprov – speciell hagelgevärshantering	46
10.1.2	Praktiskt hagelgevärsprov – övriga moment	46
10.1.3	Grundprov/kulgevär	46
10.1.4	Högviltprov/kulgevär	46
10.2	Provtagare med annan funktionsvariation än rörelsehinder	47
10.3	Provtagare som inte behärskar svenska	47
	BILAGA 1. INSTRUKTION TILL PROVLEDARE	48
	BILAGA2 INSTRUKTION TILL PROVTAGARE	52
	BILAGA3 INTYGSBLANKETT	63
	BILAGA 4 IFYLLDA BLANKETTER	64
	BILAGA5 JÄGARMÄRKEN	71

1. Jägarexamen

Den som vill ha tillstånd att ha jaktvapen ska kunna visa upp intyg på ett godkänt kompetensprov – jägarexamen. Kompetensproven genomförs av jägarorganisationerna, Svenska Jägarförbundet och Jägarnas Riksförbund, vid särskilda provbanor under ledning av en provledare och enligt Naturvårdsverkets föreskrifter. Jägarexamen består av ett teoretiskt och ett antal praktiska prov.

Naturvårdsverket har kompletterat sina föreskrifter med en handbok (första delen i denna publikation). Jägarorganisationerna utvecklar i ett Promemoria (PM) förutsättningarna för och förfarandet vid de prov som ska leda till jägarexamen. Vi tar bland annat upp provbanornas utformning, förfarandet vid de olika proven, provledarnas kontroller och bedömning och hur proven skaredovisas på intyg och jägarbevis.

Vårt PM följer samma uppläggning som Naturvårdsverkets handbok och hänvisar till de avsnitt där som det här PM kommenterar och vidareutvecklar.

Det är av största vikt att provledare är väl påläst och följer alla givna regler och anvisningar för provens genomförande – en självklarhet för den som valt att vara provledare!

2. Provledare och provledarutbildning

Jägarexamen syftar till att jakten i landet ska bedrivas av välutbildade och ansvarsfulla jägare med intresse för såväl själva jakten som viltvård och artskydd. Det innebär att provledarna har ett stort ansvar när det gäller bedömningen av provtagarnas kunskaper och agerande. Det är också provledarna som i praktiken svarar för att jägarexamensproven genomförs på ett likvärdigt sätt över landet. Det är provledarens förmåga att genomföra proven helt i enlighet med gällande regelverk som säkerställer att proven mäter provtagarens kunskapsnivå så som det är tänkt. Provledarens sätt att vara och att leda proven har stor betydelse för vilken inställning allmänheten och jägarna får till jakt och jägarexamen.

2.1 Fyra viktiga krav på en provledare

Provledaren är den person som avgör om provtagaren kan anses fungera som jägare eller inte. Provtagarnas krav på provledarens kunskaper och omdöme är därför höga. Provledare ska:

- Vara mycket kunnig inom jakt, skytte och sitt uppdrag som provledare.
- Fatta riktiga och odiskutabla beslut och enbart utgå från provtagarens kunskaper.
- Bedöma alla provtagare lika och inte låta sig påverkas av vem provtagaren är, provtagarens ålder, utseende, yrke eller andra ovidkommandefaktorer.
- Inte vara lärare/instruktör vid jägarexamensutbildningar. Gäller både teoretisk och praktisk utbildning. Provledarens roll som oberoende examinerator ska vara mycket tydlig.

2.2 Förordnande och utbildning

Provledaren förordnas av polismyndigheten på förslag av en jägarorganisation. Provledaren är underställd den jägarorganisation som föreslagit honom eller henne och ska ha gått en särskild provledarutbildning. Varje provledare tilldelas ett registernummer, som består av en länsbokstav och tre siffror.

Registernumret ska bland annat antecknas på de intyg om genomgångna prov som provledaren utfärdar.

Provledarutbildningen anordnas av någon av jägarorganisationerna och omfattar jägarexamens organisation och administrativa rutiner, provledarens roll och ansvar och provens genomförande och bedömning.

I provledarutbildningen ingår att tjänstgöra tillsammans med en erfaren provledare vid minst två teoretiska provtillfällen och tjugo praktiska delprov (*Praktiskt hagelgevårsprov, Praktiskt kulgevårsprov* respektive *Högviltprov*).

2.3 Förordnande och legitimation ska med vid tjänstgöring

Varje provledare är skyldig att vid tjänstgöring ha med sig sitt förordnande och en legitimation. Legitimationshandlingen ska innehålla uppgift om innehavarens fullständiga namn och personnummer och vara försedd med ett välliknande fotografi och en namnteckning av innehavaren, det vill säga körkort eller någon annan godkänd ID-handling.

2.4 Minst två provledare vid praktisk provtagning

Provtagning ska i huvudsak organiseras och genomföras av provbanan och dess provledare vid i förväg planerade och meddelade provtillfällen. Provtillfälle ska vara öppet för alla, i mån av plats, som vill avlägga jägarexamensprov. Vid genomförande av praktiska delprov ska två eller fler provledare närvara på provbanan. Provledare ska endast i undantagsfall examinera enstaka provtagare som ensam provledare.

2.5 Lån av provledare från annan provbana

Ska endast ske undantagsvis och kan vara motiverat om en provbana saknar provledare t ex på grund av sjukdom. Ska en provbana låna provledare ska detta i förväg förankras med respektive jägarorganisation.

2.6 Medföljande vid provtagning och provledarens roll

Kursledare, instruktörer och andra eventuellt medföljande ska vid provtagning befinna sig på anvisad plats långt från provplatsen. Ingen utbildning av provtagare får förekomma under provmomentet. Endast provtagarens kunskap ska mätas i provsituation.

2.7 Träning inför praktiska prov på provbanan

Provbanans anläggning för avståndsbedömning (kombinationsslinga) får inte användas för träning av blivande provtagare. Den får endast användas vid provtagning.

Ingen skytteträning med blivande provtagare på provbanan får ske i direkt anslutning till provtagning. Provtagarnas träning ska ha genomförts tydligt avskilt från provtillfället. Det ska vara helt tydligt för provtagaren att det handlar om prov och det ska finnas en utsatt starttid.

2.8 Medlemskap i jägarorganisation

Provledare ska vara medlem i respektive jägarorganisation.

3. Provbanoor och deras utformning

I varje län ska det finnas så många provbanoor med olika provplatser, inklusive älgskyttebanoor, som behövs med hänsyn till befolkningsunderlag, resvägar och ekonomi. Varje provbana ska ha ett registernummer bestående av länsbokstaven och tre siffror. Registernumret ska anges på varje intyg över avlagda prov.

En provbana för jägarexamen ska vara besiktigad och godkänd av respektive jägarorganisation inom det område där banan ligger. När en skjutbana utses till provbana ska banans ägare själv sörja för att nödvändiga tillstånd enligt aktuell lagstiftning finns eller skaffas.

3.1 Finansiering av provverksamheten

Ägaren av en provbana ska också skriftligen förbinda sig att upplåta banan som provbana för viss tid. Under den tiden svarar ägaren för alla kostnader för provverksamheten och underhåller och förnyar de anläggningar som behövs.

Provledarna tar av provtagarna upp de provavgifter som Naturvårdsverket har fastställt. De fastställda delarna av provavgiften redovisas till Naturvårdsverket och till banans ägare eller områdets avdelning inom Jägarnas Riksförbund.

Provledaren får inte ta ut någon avgift för proven utöver de avgifter som Naturvårdsverket har fastställt.

3.2 Grundläggande krav på en provbana

För att bli godkänd av jägarorganisationerna ska en provbana ha:

- En godkänd älgskyttebana.
- En inskjutningsbana på 80 meter.
- En bana för lerduveskjutning.
- En bana för prov i hagelskytte mot markmål.
- Tillstånd för att bygga anläggningar för andra ändamål än skytte, till exempel väntplats och lokal för det teoretiska provet.

3.2.1 Ansvarig provledare

En av de provledare som finns vid provbanan ska utses till banansvarig provledare. Den banansvarige provledaren är bland annat kontaktperson mellan sin jägarorganisation, provbanan och provledarna vid banan. Kontaktpersonens namn och adress ska rapporteras till Naturvårdsverkets jägarregister.

En banansvarig provledare ansvarar också för:

- Beställning av materiel.
- Banans lager av jägarexamensmateriel och märken.
- Nödvändiga ekonomiska redovisningar.
- Den samlade hanteringen av intyg.
- Anmälan till jägarorganisationen av utbildningsbehov.
- Anmälan till jägarorganisationen av behov av och förslag till provledaraspiranter.

3.2.2 Väntplats

På varje provbana bör det finnas ett ställe där provtagarna kan vänta på sin tur, en väntplats. På väntplatsen bör det finnas regnskydd och bänkar. Det lämpligaste är om en klubbstuga eller liknande kan användas.

3.2.3 Provplatser

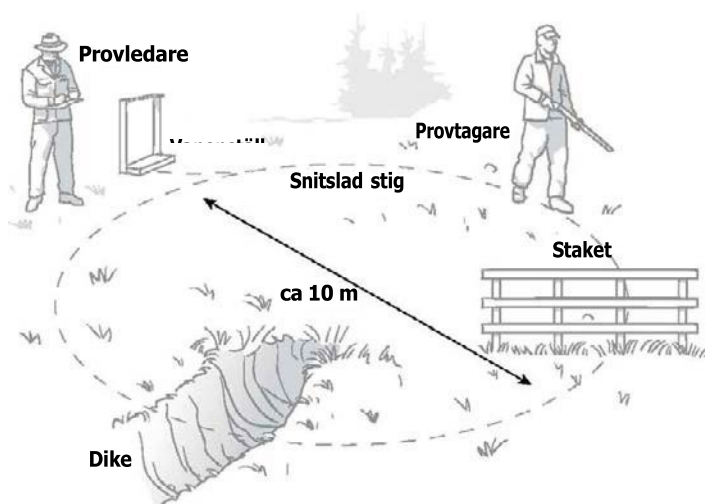
De olika provplatserna inom en provbana ska ligga väl avskilda från varandra. Väntande provtagare ska heller inte ha insyn över provplatserna. Det är viktigt att provledaren och provtagaren så långt möjligt kan genomföra proven i fred utan åskådare.

3.2.4 Detaljutformning av provplatser för olika prov

För att få till stånd likvärdiga prov är det angeläget att förutsättningarna vid olika provbanor är så enhetliga som möjligt. Följande anvisningar beskriver därför ganska detaljerat hur provplatser av skilda slag bör vara byggda. Anvisningarna ska i vissa delar ses som riktlinjer som t.ex. verkets dimension i skjutbänk etc. När en provplats byggs om eller nyanläggs bör man alltid sträva efter att få till stånd en plats för kombinationsprov.

3.2.4.1 Hagelgevärsprov – Speciell hagelgevärhantering

För provplatsen krävs ett område på cirka 100 m. Den bör se ut ungefär som i figur 1.

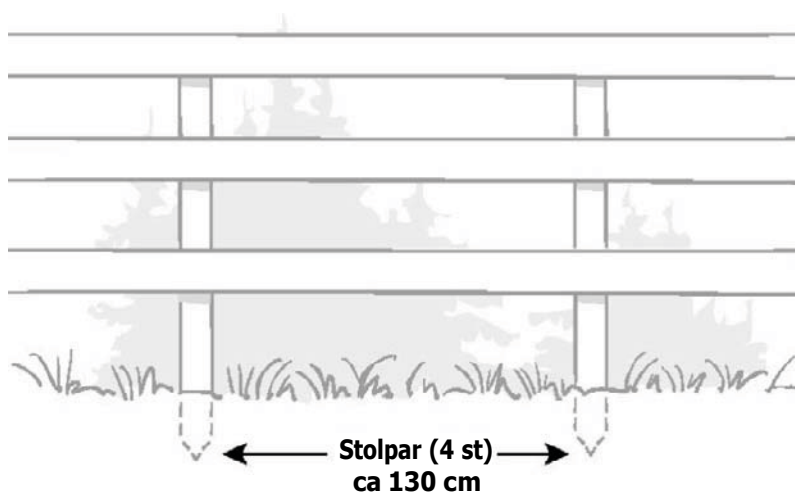

Figur 1. Exempel

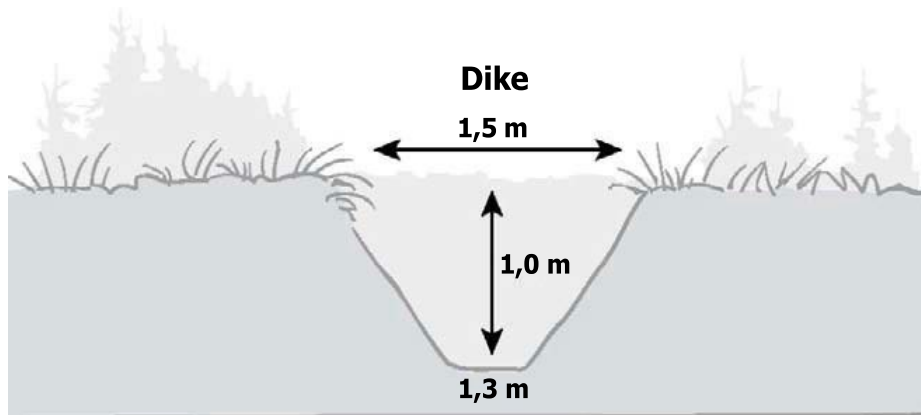
Slingan (provplatsen) kan också utformas som en stig. Om provet avslutas på ett annat ställe än där det började, till exempel på väg till platsen för avståndsbedömningsprovet, behövs två vapenställ. Provledaren ska i så fall under provet ta hand om vapen som provtagaren haft med sig.

Markområdet bör läggas ut i terrängen på ett sådant sätt att provplatsen ger ett så naturligt intryck som möjligt och så att provet får verklighetsprägel. Längs slingan eller stigen ska det finnas vapenställ för minst två hagelgevär, ett staket som är minst 4 meter långt och minst 1 meter högt av till exempel barkat rundvirke med en diameter av cirka 8 centimeter. Figur 2 visar en lämplig utformning.

Med utgångspunkt från vapenstället snitslas en stig, som skär staket och dike vinkelrätt på mitten. Stigen utmärks väl synligt med snitslar, målade käppar eller färgmarkeringar på träd.

Figur 2.
Exempel

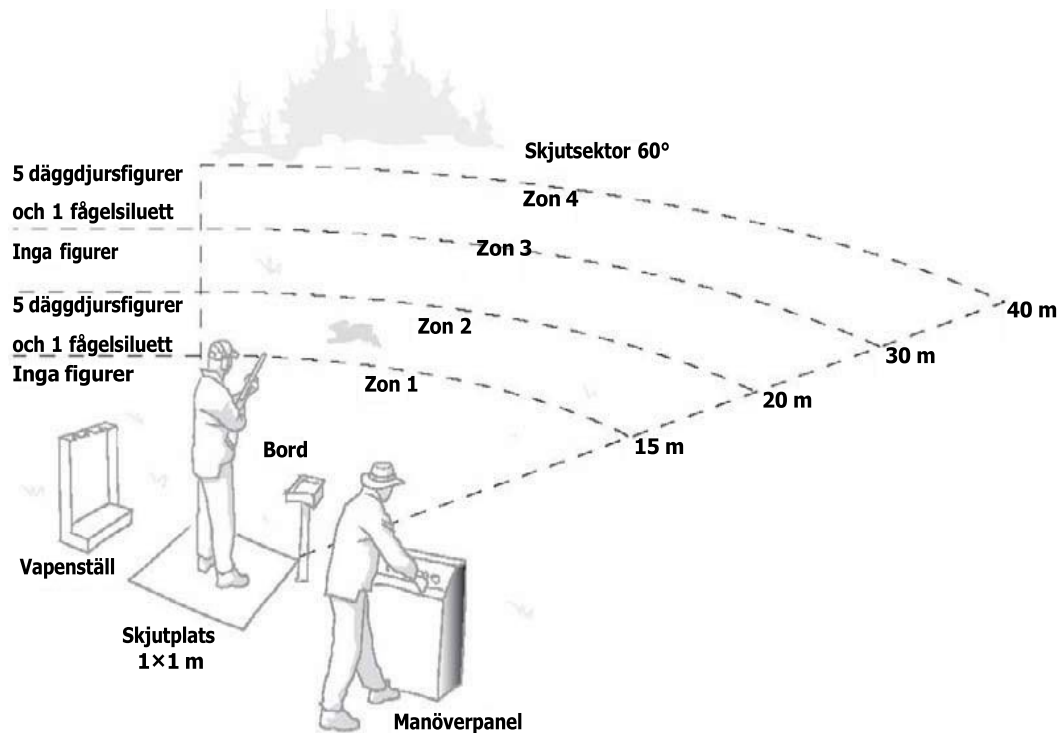

Figur 3. Exempel

Längs slingan ska det också finnas ett dike, minst 4 meter långt och minst 1 meter djupt, med en vidd i markplanet på minst 1,5 meter och i botten 0,3 meter. Se figur 3. I första hand bör man använda ett befintligt staket och/eller dike.

3.2.4.2 Hagelgevärsprov – avståndsbedömning

För provplatsen krävs ett markområde på cirka 2 000 m². Utseende och mått framgår av figur 4.

Figur 4. Observera! Vid placering av rådjursfigur och fågelsiluett i zon 4 ska dessa placeras på 30 m enligt 17 § NFS 2015:10. Exempelbild.

Terrängen inom provplatsen bör vara i huvudsak plan. Provplatsen bör läggas ut i terrängen så naturligt som möjligt. Skjutplatsen ska vara jämn, väldränerad och helst grusad. Den bör vara 1×1 meter stor.

Figurerna ska vara sammanlagt 12 stycken, två av varje slag. De ska tillverkas av väderbeständigt material och utformas enligt de djurfigurer som säljs genom GESAB, e-post gesab@skyttetjanst.se.

Stående rådjur	artikel nr 59 481 (kanalplast)
Löpande rådjur	artikel nr 49 511 (kanalplast), alt 49 510 (papper)
Hare	artikel nr 49 431 (kanalplast), alt 49 430 (papper)
Räv	artikel nr 49 421 (kanalplast), alt 49 420 (papper)
Grävling	artikel nr 49 441, (kanalplast) alt 49 440 (papper)

Samt figur 6.

Fågelsiluettfigur	artikel nr 48 780
-------------------	-------------------

(Även figurer som är fotografier är tillåtna så länge de håller korrekta mått lika de nämnda ovan.)

Om inte originalfigurerna klistras på den utsågade bakgrunden och byts när de blivit slitna eller färgerna ändrats ska figurerna målas så att de får färger som i huvudsak stämmer överens med pappersfigurernas färger.

Figurerna ska monteras på en anordning som gör det möjligt för provledaren att fälla dem upp och ner från en plats intill provbanan. Någon form av manöverpanel behövs. Den ska ha en sådan utformning att provtagaren inte i förväg kan bedöma om det mål som kommer att visas är inom skotthåll eller ej.

Provledaren ska också på ett enkelt sätt kunna registrera vilka mål som visats. Som fågelsiluettfigur kan väljas flygande gås eller and mot fri himmel.

Figurerna inom zon 2 och 4 ska placeras så att de är jämnt spridda i såväl sida som djup inom respektive zon. Figurernas läge inom zonen bör bytas minst en gång om dagen. En tabell för varierad målordning finns under 7.4.1.

"Skjutsektorn" ska göras fri från sådan vegetation som skymmer figurerna eller på annat sätt gör det svårare att upptäcka dem. Vegetationen får däremot inte tas bort på ett sådant sätt att det uppstår vegetationsfria "korridorer" mellan skjutplatsen och de olika målen. I nerfällt läge ska målen inte kunna ses från skjutplatsen.

3.2.4.3 Hagelgevärsprov – kombinationsprov

Momentet speciell hagelgevärshantering enligt punkt 3.2.4.1 ska vid kombinationsprov i sin helhet vara placerat/genomföras innan provtagaren kommer fram till första figuren i avståndsbedömningen. Beträffande terrängens utseende, figurer, staket, dike med mera gäller i tillämpliga delar beskrivningarna i 3.2.4.1 Hagelgevärsprov – Speciell hagelgevärshantering och 3.2.4.2. Hagelgevärsprov

– Avståndsbedömning.

Därutöver gäller följande:

- Stigen ska vara tillräckligt lång och anpassas till terrängen.
- Stigen får läggas rakt eller i slinga. Den får läggas i kuperad terräng, som ska vara busk- eller skogbevuxen.
- Stigen ska utmärkas väl synligt med snitslade, målade käppar eller färgmarkeringar på träd.
- Plattorna som markerar avståndsbedömningsplatserna – skjutplatserna ska vara permanenta och tydligt utmärkta
- Figurerna ska vara uppsatta antingen inom avstånden 15–20 eller 30–40 meter från plattan.
- För att fästa figurerna ska det finnas järnrör nedslagna i marken eller motsvarande anordning.
- Varje skjutplats ska medge att figuren placeras på minst tre olika avstånd, varav minst ett över 30 meter.
- Figurerna ska i princip endast vara synliga från respektive platta.
- Kamouflerande vegetation för målets placering på de olika avstånden får inte placeras så att provtagaren därigenom kan sluta sig till avstånden.
- Mellan skjutplats och mål får skymmande vegetation inte finnas.

3.2.4.4 Hagelgevärsprov – lerduveskjutning

Här är det extra viktigt att tänka på säkerheten. Provplatsen ska läggas ut och arrangeras så att provledare, provtagare och eventuella funktionärer kan uppehålla sig där utan risk.

På provplatsen ska finnas:

- Vapenställ för minst två hagelgevär.
- Betongplatta, trätrall eller liknande stabilt underlag om cirka 1×1 meter.
- Lerduvekastare.
- Patronbord, cirka 30×50 centimeter och cirka 1 meter högt.
- Hörselskydd och skyddsglasögon.
- Korg eller låda för tomhylsor.

Lerduvekastaren bör placeras på ett lämpligt fundament vid sidan om provtagaren.

Kastaren ska fixeras i höjd och sida så att man får en rak och permanent kastbana med en maximal höjd av 5 meter (+/- 0,5 meter). Kastarens fjäder ska justeras så att kastlängden blir 55 meter (+/- 5 meter).

Om en skeetbana används som provplats gäller följande:

- Skeetbanans station 7 ska användas som skjutplats.
- Tänk på säkerheten! Provledaren ska kunna ingripa om problem uppstår

under skjutningen.

- Kastmaskinen i lådan ska justeras så att kastlängden blir 55 meter (+/-5 meter).
- Vapenstället placeras på valfri lämplig plats intill lådan.

Om en trapbana används gäller i stället följande:

- En skjutplats med skjutplatta ska vara placerad högst 3 meter bakom utkastet.
- Tänk på säkerheten! Provledaren ska kunna ingripa om problem uppstår under skjutningen.
- Kastmaskinen ska låsas så att duvorna kastas i samma bana rakt ut från provtagaren och kastlängden justeras till samma längd som i tidigare beskrivna fall.

I övrigt gäller vad som beskrivs för provplatser för lerduveskjutning.

3.2.4.5 Hagelgevärsprov – skjutning mot markmål

För *Skjutning mot markmål* kan man använda älgbana, viltmålsbana (50 meter) eller motsvarande. Skjutöppningen ska anpassas så att målet är synligt för skytten i 2,5 sekunder (+/- 0,3 sekunder). Skjutöppningen ska vara minst 5 meter. Från skjutplatsen ska skytten kunna se hela figuren. Skjutavståndet ska vara 20 meter. Skillnaden i höjd mellan skjutplatsen och banan där målet löper får vara högst 0,5 meter.

Målfigurerna ska vara löpande rådjur, räv eller hare. De bör ha samma utseende som motsvarande målfigurer för avståndsbedömning. Se figur 5.

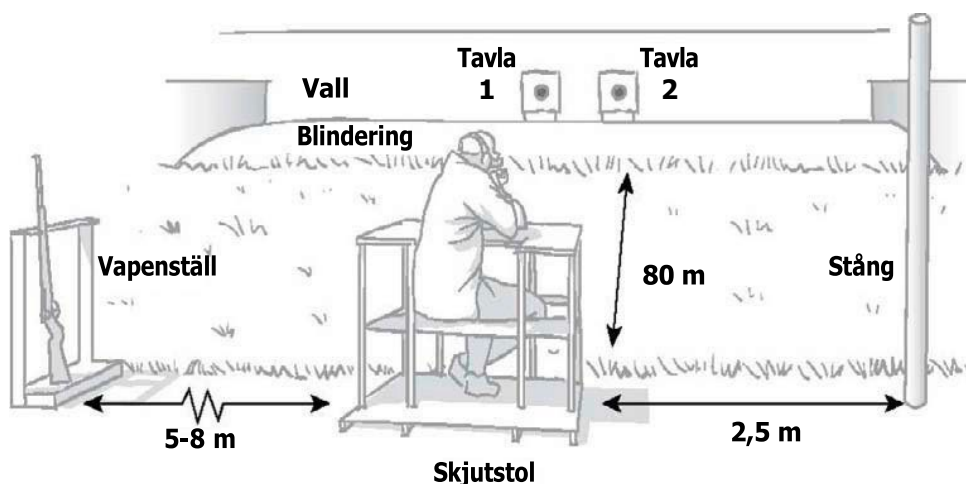
Tänk på säkerheten! Provledaren ska kunna ingripa om problem uppstår under skjutningen.

På provplatsen ska finnas:

- Vapenställ för minst 2 hagelgevär.
- Betongplatta, trätrall eller liknande stabilt underlag om cirka 1×1 meter.
- Patronbord cirka 30×50 centimeter och cirka 1 meter högt.
- Hörselskydd och skyddsglasögon.
- Korg eller låda för tomhylsor.

3.2.4.6 Grundprov/kulgeväp – säker vapenhantering och precisionsskjutning

Provplatser där prov för både *Säker vapenhantering* och *Precisionsskjutning* Genomförs ska ha utseende och mått enligt figur 7.

Figur 5. Exempel. Provplats för säker vapenhantering och precisionsskjutning. Provplats för säker vapenhantering och precisionsskjutning. Måtten mellan vapenställ, skjutstol och stång är ungefärliga.

Vid vällen ska finnas två tavelställ för den internationella pistolskyttetavlan (60×60 centimeter). Tavlorna ska ha en vit klisterlapp i centrum. Tavlorna säljs av GESAB, e-post: gesab@skyttetjanst.se. Punkttavlor av annat slag får också användas under förutsättning att den svarta cirkeln har en vit centrumfläck. Provet ska avläggas utomhus och skjutavståndet skavara 80 meter.

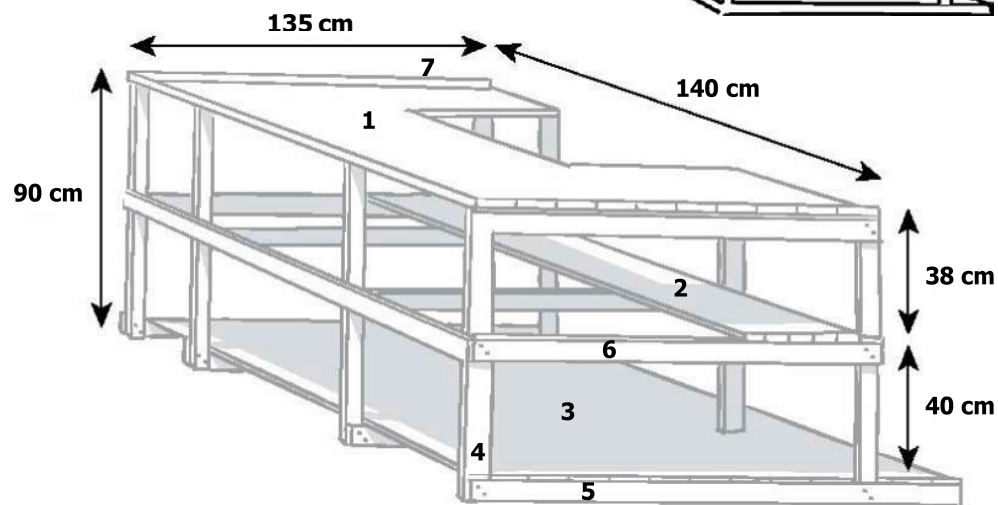
På skjutplatsen ska finnas:

- Skjutstol med skjutstöd.
- Vapenställ för minst 2 vapen. Vapenstället placeras 5–8 meter vid sidan av skjutstolen.
- Stång (nedgrävd i marken). Stången ska vara stabilt förankrad och tillräckligt hög för att kunna erbjuda "jägarmässigt stolpstöd".
- Två cirkelrunda träffbildsmallar av masonit, plåt eller annat styvt material med diametern 12 respektive 17 centimeter.
- Hörselskydd.
- Korg eller låda för tomhylsor.

Skjutstolen ska placeras mitt för det vänstra tavelstället och bör ha mått och utseende som i exempel figur 8.

Teckenförklaring:

- 1 Bordsskiva
- 2 Sittbräda
- 3 Golv
- 4 Stolpar
- 5 Reglar
- 6 Reglar
- 7 Kantlist

Figur 6. Skjutstol med skjutstöd. Mått och konstruktion är att se som exempel.

3.2.4.7 Högviltprov – kulgevär

Högviltsprovet ska genomföras på godkänd provbana inför provledare. Skjutavståndet ska vara 80 meter. Tänk på säkerheten! Provledaren ska kunna ingripa om problem uppstår under skjutningen.

4. Jägarexamen – prov, intyg och avgifter

En fullständig jägarexamen består av ett teoretiskt och tre praktiska prov. Vilka praktiska prov en person som inte tar en fullständig jägarexamen ska avlägga beror på vilken typ av jaktvapen han eller hon vill ha tillstånd för.

Tabell över vilka prov som krävs för olika vapentyper med mera finns i handboken, kapitel 4, tabell 1. Vilka avgifter som gäller för olika prov anges bland annat i Naturvårdsverkets föreskrifter och på Naturvårdsverkets webbplats, www.naturvardsverket.se.

Hur intygen ska fyllas i beskrivs i samband med de olika proven. I bilaga JPM 3 ges exempel på rätt ifyllda intygsblanketter.

5. Teoriprov – ska avklaras först

5.1 70 frågor

Det teoretiska provet består av 70 frågor som Naturvårdsverket har fastställt. Provtagarna behöver ladda hem appen *Teoriprov för jägarexamen* i App Store eller Google Play.

Instruera alla provtagare att testa den enhet som de tänker använda vid prov. Testa även uppläsningfunktionen om du avser använda den vid provet. Detta ska göras dagarna innan provet ska avläggas.

Otillåtna hjälpmedel får inte användas under provet. Fusk leder till att provet avbryts för den som fuskar. Provtagare får använda uppläsningfunktion och ska i så fall använda hörlurar (trådlösa eller med sladd).

Skrivplatserna i provlokalen ska arrangeras så att provtagarna inte kan konferera med varandra, varken skriftligt eller muntligt, eller se varandras svar.

5.1.1 Provledarens förberedelser inför det teoretiska provet

Provledaren ska vid varje provtillfälle ha med sig:

- Dator eller surfplatta
- Intygsblock.
- Kassaskrin och växelpengar.
- Märken (ej obligatoriskt)
- Provledarhandboken.

5.2 Teoriprovet från inskrivning till rättning

5.2.1 Provtagarna skrivs in

Ett jägareexamensintyg ska alltid utfärdas vid provtagningen. Oavsett om provet blir godkänt eller underkänt ska provtagaren få ett underskrivet intyg som kvitto på sin betalning och provresultat.

Meddela provtagarna att inga otillåtna hjälpmedel får användas vid provet. Detta för att du som provledare enkelt ska kunna se att provet avläggs på korrekt sätt.

Provtagare kan komma att vilja koppla upp mot lokalens WiFi. Se till att ha tydliga anvisningar på platsen. Provet kan även avläggas via mobila nätet. Ett prov behöver cirka 80 MB data.

Se till att det finns tillräckligt många eluttag i lokalen eller ordna med skarvkontakter.

Provtagare kommer vilja kunna ladda sin enhet innan och under pågående prov.

Du ska kontrollera att det är rätt person som skriver provet, att avgiften är betald samt att rätt enhet används. Det finns stöd för denna kontroll i provledarappen.

Kontrollerna ska alltid utföras innan prov startas.

Be provtagarna att stänga alla andra appar på sina enheter. Detta kommer leda till ett smidigare provgenomförande.

Provtagare ska ange provbanans namn vid start av provet, det numret känner ofta inte provtagarna till, se till att ha tydliga anvisningar på provplatsen.

Om en provtagare saknar en egen enhet, och inte har möjlighet att låna av en bekant, kan du som provledare låna en via ditt förbund. Ta kontakt med ditt förbund i god tid innan provtillfället så postas en enhet till dig.

5.2.2 Information till provtagarna

Innan provet startas ska provtagarna få information om provet.

Informationen bör ha följande innehåll:

- Högst 60 minuter får användas för att besvara provets 70 frågor. 60 av frågorna måste vara rätt besvarade för godkänt prov.
- Varje fråga eller påstående har fyra svarsalternativ. Markera valt alternativ. Endast ett av alternativen är rätt och endast ett svar i svarsformuläret kan markeras.
- Inga otillåtna hjälpmedel är tillåtna.
- Provtagarna får inte rådgöra med varandra, varken muntligt eller skriftligt.
- Provtagare som använder otillåtna hjälpmedel eller konfererar med varandra får lämna lokalen och får sina prov underkända.
- Provtagare får inte ta skärmbild eller på annat sätt avbilda eller spara ner provfrågor.
- En klocka i appen visar men orange färgsignal när det är 5 minuter kvar och röd färgsignal när det 2 minuter kvar.
- Eventuella förfrågningar medan provet pågår ska göras genom att provtagaren räcker upp handen och kallar på provledaren.

Efter genomgången av informationen ska provtagarna ha möjlighet att ställa frågor kring förfarandet. Frågor som rör frågeställningar i själva provet besvaras givetvis inte.

5.2.3 Provet sätts i gång och avslutas

Du startar ett nytt prov genom att gå till provsystemet för att starta nytt prov
Provet har formellt startat när provledaren klickat på "Starta prov" för provtillfället i sin app.

Det är din uppgift som provledare att se till att provet avläggs på korrekt sätt. En bra placering i lokalen är bakom provtagarna.

Under pågående prov ska du följa provtagningen i lokalen men också i provledarapplikationen. Applikationen kan ge dig information om att provtagare lämnat provet eller gör andra aktiviteter vilket kan kräva att du agerar på det.

När provtagare skrivit klart och lämnat in sitt prov får de på sin skärm ett preliminärt resultat baserat på antal rätt. Detta resultat ska du som provledare bekräfta. Du kan underkänna ett prov med tillräckligt många rätt om det framkommer att provtagaren fuskat.

Du kan tilldela mer tid till, eller pausa ett prov för, enskilda provtagare. Detta ska endast göras i undantagsfall och ska kunna motiveras av dig som provledare.

Du kan även avbryta prov för enskild provtagare, till exempel om fusk uppdagas.

All aktivitet i både provledarapplikationen och provtagarens app loggas och kan användas för att statistiskt följa upp en provbanas aktivitet.

Om en viss provfråga återkommande skapar förvirring bör du som provledare notera frågan och kontakta Naturvårdsverket. I övriga fall är det inte tillåtet att kopiera eller avbilda provfrågor. Provtagare får aldrig kopiera provfrågor.

När provet avslutats fyller provledaren också i intyget och undertecknar det så som beskrivs närmare i avsnitt 6.6.4–6.6.5.

5.3 Särskilda provtillfällen för provtagare med läs- och skrivsvårigheter eller funktionsvariationer

5.3.1 Läs- och skrivsvårigheter

För att göra det möjligt för provtagare med läs- och skrivsvårigheter att avlägga det teoretiska provet ska särskilda provtillfällen anordnas.

Dessa prov kan ordnas i två former. Antingen kan provet genomföras som ett vanligt teoriprov men med användning av uppläsningfunktionen som finns vid varje fråga och svarsalternativ.

Eller så kan provtagaren avlägga provet enskilt, tillsammans med provledaren.

Provledaren hjälper då provtagaren genom att läsa upp och förtydliga frågor och svarsalternativ. Provtagaren måste givetvis alltid själv välja svarsalternativ.

Anmälan om läs- och skrivsvårigheter och önskemål om ett anpassat prov ska göras till provledaren i förväg.

5.3.2 Funktionsvariation

Också provtagare med sådana funktionshinder i händer och/eller armar att de inte kan skriva, eller om de i övrigt har svårigheter att lösa provuppgifterna med tillräcklig motorisk precision, ska få möjlighet att avlägga prov enskilt tillsammans med provledaren.

Provledaren kan hjälpa provtagaren fysiskt, till exempel genom att läsa upp frågor och svarsalternativ samt fylla i provtagarens svar. Provtagaren måste givetvis alltid själv välja svarsalternativ.

5.3.3 Provtagare med främmande språk

För det skrivna provet kan språket ändras till engelska i appen (OBS ej i uppspelningsfunktionen).

För provtagare som inte behärskar svenska ska det gå att få hjälp av tolk. Tolken ska godkännas av respektive jägarorganisation eller av provledaren. Provtagaren betalar själv tolkkostnaderna och ska upplysas om detta i förväg.

Provet avläggs enskilt med provledare, tolk och provtagare. Tolken ska översätta frågor och svar för provtagaren, som givetvis själv måste välja svarsalternativ.

Misstänker provledaren att tolken hjälper provtagaren på ett otillbörligt sätt ska provet avbrytas.

6. De praktiska proven

När det teoretiska provet är avklarat kan provtagaren börja avlägga de praktiska proven. I detta kapitel redovisas de regler som är gemensamma för proven. I följande kapitel beskrivs det särskilda förfarandet för varje enskilt prov.

För vart och ett av proven finns en lista med gällande förutsättningar på gula plastade blad som provtagarna bör ta del av före de olika momenten i proven. De gula bladen kan också fungera som minneshjälp för provledaren när det gäller hur proven ska genomföras. I de följande kapitlens beskrivning av förfarandet anges dels "Enligt förutsättningarna", dels vad provledaren i övrigt bör tänka på när det gäller genomförandet.

De kontroller provledaren ska göra under provens gång beskrivs i respektive kapitel, och de finns dessutom listade på gröna plastade blad.

6.1 Särskilda förberedelser

Vid varje prov ska provledaren ha med sig:

- Anvisningar för provtagarna (plastat gult blad).
- Provledarens kontroller (plastat grönt blad).
- Intygsblock.
- Kassaskrin och växelpengar.
- Märken (ej obligatoriskt).
- Provledarhandbok.

6.2 Inledande kontroller – Inskrivning

6.2.1 Provledaren hämtar provtagaren på väntplatsen

När provtagaren kommer till provbanan ska han eller hon vänta på väntplatsen. Provledaren hämtar sedan den provtagare som står på tur vid väntplatsen och skriver in provtagaren.

Om provtagaren vill använda ett annat vapen än ett sådant som tillhandahålls av skjutbanan (provledaren) ska provtagaren själv ha tillstånd för vapnet eller åtföljas av den som har tillstånd för det och lånar ut det under uppsikt för provet. En provtagare som vid inskrivningen har med sig vapen eller ammunition som han eller hon inte har tillstånd för eller inte åtföljs av tillståndshavaren ska nekas att använda vapnet.

6.2.2 Vapenkännedomen kontrolleras

Före inskrivningen ska provledaren försäkra sig om att provtagaren är förtrogen med de vapenmodeller som kommer att användas under de olika momenten. Provtagaren ska känna till hur man laddar, gör patron ur och säkrar och osäkrar vapnet/vapnen.

Om provtagaren inte känner till laddnings- och säkringssystemen ska detta inte leda till att provet inte får genomföras. Provledaren kan då informera provtagaren om vapnets funktioner.

Om det under något moment i provet visar sig att provtagaren inte behärskar vapnet ska provet underkännas.

Provledaren ska också fråga om provtagaren under de senaste fem åren fått sitt tillstånd att inneha skjutvapen återkallat. Om provtagaren svarar ja får inte något praktiskt prov genomföras utan polismyndighetens tillstånd.

6.2.3 Inskrivning

Prov får absolut inte påbörjas innan inskrivning och betalning av provavgift har skett!

Intygsblanketterna som ska användas för inskrivning består av ett set med original och en kopia. Setet är självkopierande.

För att undvika att uppgifterna på ett intyg även kopieras på underliggande intygs-set i blocket kan man skjuta in ett mellanlägg eller riva av hela setet innan man gör några noteringar.

Om provtagaren inte är känd för provledaren ska han eller hon legitimera sig med någon form av legitimation som accepteras av bankerna, det vill säga körkort eller någon annan godkänd ID-handling. Provledaren ska redovisa legitimationssättet genom att sätta kryss i den aktuella rutan och bestyrka det med sin signatur.

Om det är samma provledare som skriver in provtagaren och kontrollerar legitimationen som också undertecknar intyget efter provet behöver legitimationskontrollen inte bestyrkas med provledarens signatur.

Provtagarens namn, personnummer och telefonnummer inklusive riktnummer skrivs in i respektive rutor, textat. Provledaren bör kontrollera personnumret mot legitimationen. För en provtagare som inte har svenskt personnummer ska fullständiga uppgifter om nationalitet och bostadsadress redovisas.

6.2.4 Avgift

I samband med inskrivningen ska provledaren ta upp avgiften för det prov eller moment som provtagaren ska avlägga. Avgiften skrivs in i en särskild ruta på intyget. Om provbanans rutiner medger det kan man i högra marginalen redovisa avgiften för skarp ammunition.

6.3 Olämpligt uppträdande med vapen – inget prov

En provtagare som uppträder olämpligt med ett medfört vapen före inskrivningen riskerar att inte få avlägga något prov den dagen. Se vidare handboken 6.2.

6.4 Information inför varje moment och omdöme efter varje moment

Inför varje moment informeras provtagaren om de förutsättningar som gäller; hur provet ska genomföras, vad som krävs för godkänt, etcetera. Det finns beskrivet på de gula plastade bladen, som provtagarna ska ta del av före varje moment.

I de flesta prov ingår flera moment. Efter varje moment talar provledaren om för provtagaren om momentet är godkänt eller underkänt. Om momentet har underkänts ska provledaren redovisa varför.

6.5 Möjligheter att göra om underkända prov och moment

Den som har underkänts i ett prov helt eller delvis får försöka på nytt, men med vissa begränsningar. Se handboken. Tabellen i avsnitt 6.5.4 i handboken visar hur och när prov och moment får göras om.

6.5.1 Omprov av moment i Praktiskt hagelgevårsprov och Praktiskt grundprov/kulgevär

En provtagare som har underkänts i **ett** av momenten *Avståndsbedömning*, *Lerduveskjutning* eller *Skjutning mot markmål* får göra högst två omprov samma dag som det aktuella provet, "huvudprovet", i övrigt har godkänts. Detsamma gäller för den som misslyckas med *Precisionsskjutning* i det praktiska provet för kulgevär. Rätten till två omprov är inte ovillkorlig. Provledaren bedömer om ett andra omprov är rimligt.

Observera att rätten till nya försök endast gäller om orsaken till underkännandet inte är undermålig vapenhantering.

Observera alltså att innan ett nytt försök med det misslyckade momentet får göras måste **samtliga** moment i hagelgevårsprovet göras var för sig.

Nya försök med underkända moment får också göras vid ett annat tillfälle. Då ska provtagaren visa upp det intyg över jägarexamen som upprättades när provtagaren klarade provet i övrigt. Också vid omprov en annan dag får bara två försök göras.

Provledaren bör se till att en viss tid förflyter mellan varje nytt provförsök. De två försöken som får göras per dag ska helst inte göras i följd. Provtagaren bör få en stunds vila mellan försöken.

6.5.2 Omprov av moment i Praktiskt högviltprov

Provtagaren får inte skjuta mer än nio stycken serier om fyra skott på samma dag. En godkänd serie får inte sparas till nästa provtillfälle.

6.5.3 Nytt prov – full avgift

För ett nytt prov ska provtagaren betala ny full avgift. Ska bara ett moment göras om minskas avgiften.

6.5.4 Omprov – tid och omfattning

Se tabell i Naturvårdsverkets Handbok för provledare, avsnitt 6.5.4.

6.6 Efter dagens prov – intyg och redovisning

6.6.1 Resultatredovisning – en noggrann historia

Som huvudregel gäller att godkänt och underkänt resultat redovisas för varje moment med kryss i aktuella rutor på intyget. Vid underkända kompletta prov fylls rutan för godkänd dessutom igen helt (■). Om ett prov har underkänts på grund av undermålig vapenhantering kan även ett godkänt moment komma att markeras som underkänt. Hur intygen mer i detalj ska föras varierar mellan olika prov och mellan prov och omprov. Hur intygen ska föras redovisas i samband med respektive prov. Här beskrivs redovisningen av omprov.

6.6.2 Redovisning av omprov på intyget

6.6.2.1 Omprov samma dag som huvudprovet

Intyget medger redovisning av två omprov av ett av momenten *Avståndsbedömning*, *Lerduveskjutning* eller *Skjutning mot markmål*. Om mer än ett av dessa moment är underkända är hela hagelgevärsprovet underkänt och måste göras om i sin helhet. Intyget medger också två omprov av *Precisionsskjutning*.

Vid godkänt omprov markeras rutorna "godkänd" för både omprovet och det kompletta provet med ett kryss (X).

Om det första omprovet underkänns och provledaren medger ett andra omprov markeras bara rutan "underkänd" för omprov 1 med kryss.

Om provledaren inte medger ett andra omprov fylls dessutom rutan "godkänd" för det kompletta provet (■).

Medger provledaren ett andra prov och det blir godkänt markeras rutan "godkänd" för både omprov 2 och det kompletta provet.

Blir även det andra provet underkänt markeras "underkänd" vid omprov 2 med ett kryss och rutan "godkänd" för det kompletta provet fylls.

6.6.2.2 Omprov annan dag än huvudprovet

Provtagaren ska visa intyg över genomgången *Hagelgevärsprov* och/eller *Grundprov/kulgevär*. Intyget får inte vara daterat samma dag som omprovet ska göras. Intyget för hagelgevärsprovet får bara vara markerat med kryss i en underkänt-ruta av *Avståndsbedömning*, *Lerduveskjutning* eller *Skjutning mot markmål* och för *Grundprov/kulgevär* bara i underkänt-rutan för *Precisionsskjutning*.

Det nya intyg som ska upprättas för omprov en annan dag ska upprättas på samma sätt som vid inskrivning av provtagare (se 6.2.3) och föras som intyg för omprov samma dag (se 6.6.2.1).

När det gäller *Praktiskt hagelgevärsprov* ska det moment som omprovet avser redovisas genom att momentets nummer anges på avsedd plats på intyget.

6.6.3 Avgifterna räknas samman

Utöver att se till att fylla i provresultaten korrekt ska provledaren efter dagens prov räkna samman de avgifter som redovisats på intyget och föra ner summan i rutan längst ner till höger. Tillkommande avgifter, till exempel för ammunition, ska redovisas för sig.

6.6.4 Intyget undertecknas

Till sist fyller provledaren i datum, anger provbanans nummer och undertecknar med sitt namn och provledarnummer.

6.6.5 Originalen till provtagaren, kopian utgör resultatunderlag för registrering

Provtagaren ska ha originalet av intyget, dvs. den översta vita blanketten.

Kopian utgör underlag för provledarens resultatredovisning till Naturvårdsverket. Resultat ska redovisas i jägarexamensregistret senast tio dagar efter genomfört prov. Kopian ska destrueras senast 30 dagar efter provdatum.

7. Praktiskt Hagelgevärsprov

7.1 Ingående moment och vapen

Ingående moment och vapen beskrivs i handboken. Här beskrivs mer ingående hur de olika momenten ska genomföras, vilka kontroller provledaren ska göra och vilka förberedelser provledaren behöver göra.

7.2 Särskilda förberedelser

Utöver de förberedelser som gäller för alla prov ska provledaren kontrollera att:

- Ett hagelgevär och två klickpatroner finns på provplatsen för *Speciell hagelgevärshantering* eller i förekommande fall platsen för *Kombinationsprovet*.
- Målspelet för *Avståndsbedömningsprovet* fungerar.
- Om *Kombinationsprovet* används – figurerna på stationerna för *Avståndsbedömning* placeras ut.
- Lerduvekastare och tillräckligt med lerduvor och ammunition samt hörselskydd finns på provplatsen för lerduveskjutning.
- Djurfigurerna (målen) löper friktionsfritt och att ammunition samt hörselskydd finns på provplatsen för *Skjutning mot markmål*.

Efter inskrivning med mera enligt 6.2 går provledaren och provtagaren tillsammans till den plats där hagelgevärsprovet ska börja. Om provtagaren ska gå igenom hela provet är det provplatsen för *Speciell hagelgevärshantering* eller startplatsen för *Kombinationsprovet* som gäller. Vid omprov av något moment går man i stället till provplatsen för det momentet.

Inför varje moment ska provtagaren läsa igenom förutsättningarna för momentet.

7.3 Speciell hagelgevärshantering

7.3.1 Genomförande

Enligt förutsättningarna. Dessutom gäller:

- Skjutbanans vapen ska vara placerat i vapenstället. Vapnet ska vara stängt och säkrat.
- Om provtagaren själv har med sig ett vapen ska det placeras intill skjutbanans vapen i vapenstället som står under uppsikt. Observera att enbart banans vapen får användas i det här momentet.
- Provledaren frågar om provtagaren har läst förutsättningarna.
- Provtagaren uppmanas att gå och ta banans hagelgevär i vapenstället och att komma tillbaka till provledaren.
- Provledaren lämnar över två klickpatroner och uppmanar provtagaren att ladda.
- När vapnet har laddats ska provtagaren uppmanas att gå den snitslade stigen
- När provtagaren gått stigen ber provledaren att få titta på vapnet. Provtagaren ska då lämna över det till provledaren.
- Provledaren lämnar tillbaka vapnet och ber provtagaren ställa det i vapenstället.
- När provtagaren ställt vapnet i vapenstället meddelar provledaren att momentet är färdigt.

När vapnet ska ställas i vapenstället får det placeras brutet eller stängt under förutsättning att provtagaren gjort patron ur och i övrigt hanterat det på ett riktigt sätt. Detta gäller vid samtliga moment.

7.3.2 Provledarens kontroller vid speciell hagelgevärshantering

Provledaren ska kontrollera:

Allmänt

- 1) Att provtagaren känner till vapentypen. Om inte ska provet avbrytas direkt.
- 2) Att pipriktningen är korrekt. Om provtagaren håller ett stängt vapen riktat mot sig själv, provledaren eller en annan person är provet under- känt. Om ett brutet vapen används som "pekpinne" mot en person är provet också underkänt. Felaktig pipriktning i övrigt när vapnet är brutet ska bara leda till påpekande vid genomgången efter momentet.

- 3) Att provtagaren kontrollerar säkringen efter varje laddning.
- 4) Att vapnet är säkrat när det är laddat.

Vid vapenstället

- 1) Att provtagaren bryter vapnet, kontrollerar pipornas lopp och bär vapnet brutet till provledaren.

Vid staketet

- 1) Att provtagaren bryter vapnet och tar ur patronerna.
- 2) Att provtagaren ställer vapnet stängt eller brutet mot staketet, lägger det på marken eller tar det med sig brutet under klättringen över staketet. Om vapnet plundras, läggs ihop och tas med stängt under klättringen ska det leda till ett påpekande vid genomgången.
- 3) Att provtagaren kontrollerar loppet för laddningen om vapnet legat på marken.
- 4) Att provtagaren laddar vapnet på andra sidan staketet. Om provtagaren glömmer det ska provledaren påpeka att vapnet ska laddas.

Vid diket

- 1) Att provtagaren bryter vapnet och tar ur patronerna.
- 2) Att provtagaren tar med sig vapnet brutet över diket. Om vapnet plundras, läggs ihop och tas med stängt under passagen ska det leda till ett påpekande vid genomgången.
- 3) Att provtagaren laddar vapnet på andra sidan diket. Om provtagaren glömmer det ska provledaren påpeka att vapnet ska laddas.

När provledaren kallar på provtagaren

- 1) Att provtagaren bryter vapnet och tar ur patronen senast när han eller hon kommer fram till provledaren.

När provledaren ber att få se vapnet

- 1) Att provtagaren räcker över vapnet brutet och tomt.

Provtagaren måste göra samtliga moment rätt för att bli godkänd. Se dock under "Allmänt", 2), "Staketet", 2) och "Diket", 2). Om provledaren är tveksam om provtagaren har gjort alla moment rätt ska provtagaren uppmanas att göra om det moment som provledaren är tveksam om.

7.4 Avståndsbedömning med allmän hagelgevärshantering

Skjutbanans vapen ska vara placerat i vapenstället. Vapnet ska vara stängt och säkrat.

Om provtagaren själv har med sig ett vapen ska det placeras intill skjutbanans vapen i vapenstället som står under uppsikt. **Observera** att enbart banans vapen får användas i det här momentet.

7.4.1 Genomförande

Enligt förutsättningarna. Dessutom gäller:

- Sammanlagt ska sex figurer, inklusive en fågelsiluet, visas. Minst två och högst fyra mål (figurer) ska visas inom skotthåll och resterande utom skotthåll.
- Provtagaren ska visas mål av olika slag. Figurerna visas i den ordning som provledaren själv bestämmer, men ordningsföljden ska ändras mellan varje prov. För att underlätta variationerna kan provledaren tillämpa en målordning enligt följande tabell.
- Provtagaren ska ha tillräcklig tid för att ladda om mellan varje figur.
- Provledaren ska iaktta provtagaren noggrant för att vara säker på att han eller hon har upptäckt den uppfällda figuren. Om provtagaren inte upptäckt målet ska provledaren genast visa på det.
- Om provledaren är osäker på om provtagaren har avlossat ett skott gäller att om provtagaren lägger an och sedan tar ner vapnet och spänner mekanismen ska det räknas som om ett skott har avlossats. Om däremot provtagaren efter att ha lagt an enbart tar ner vapnet och säkrar det ska provledaren avbryta provet och ta hand om vapnet och kontrollera om skott har avlossats genom att avfyra båda piporna. Hörs då endast ett eller inget klick ska det räknas som om det har avlossats skott mot figuren. Efter kontrollen återlämnas vapnet, brutet och plundrat, och klickpatronerna till provtagaren.

Tabell för varierad målordning

JÄGAREXAMEN

	Grön zon (inom håll)						Röd zon (utom håll)					
Prov nr	Mål nr						Mål nr					
	1	2	3	4	5	6	I	2	3	4	5	6
I	1			3	5	6		4	2			
2		2	3			6		4		1	5	
3	5	3		1	2					4		6
4			5			6	1	2	3		4	
5		1		5	2			3	4			6
6			1	3		6		5		2	4	
7			4			6	5	1	3		2	
8		2		1			3		4		5	6
9	1	2		5	3					4		6
10	4	5			2	6			3		1	
11			3			6	5	4	2	1		
12		4		5		6	1			2	3	
13	1		2		5	6	4		3			
14	2	1		3	4						5	6
15			I			6	5	2	3		4	

7.4.2 Provledarens kontroller vid Avståndsbedömning, Lerduveskjutning och Skjutning mot markmål med allmän hagelgevärshantering

Provledaren ska kontrollera att

- 1) Provtagaren bryter vapnet omedelbart sedan det har tagits ur vapenstället.
- 2) Provtagaren kontrollerar pipornas lopp.
- 3) Provtagaren inte gör första laddningen annat än på kommando.
- 4) Provtagaren laddar vapnet med två patroner.
- 5) Provtagaren hela tiden håller det stängda vapnets pipor i skjutriktningen.
- 6) Provtagaren inte osäkrar vapnet innan han eller hon anmält "färdig".
- 7) Provtagaren bryter vapnet och gör patron ur innan han eller hon lämnar skjutplatsen för att ställa tillbaka vapnet i vapenstället.

Provledaren ska också särskilt beakta "Allmänt" 2) i avsnittet *Speciell hagelgevärshantering*.

Dessutom gäller följande:

- Provledaren ska ge order om laddning på ett sådant sätt att provtagaren inte riskerar att underkännas enligt punkt 3.
- Om provtagaren håller vapnet mot axeln med fast anläggning vid *Avståndsbedömningen*, utan att ett mål visas, vid *Lerduveskjutningen* innan en duva har kastats eller vid *Skjutning mot markmål* innan målet är synligt ska provledaren första gången vid varje moment avbryta det och påpeka felet. Upprepas felet ska provtagaren underkännas utan hänsyn till resultatet av momentet i övrigt.

7.5 Kombinationsprov – Säker vapenhantering och avståndsbedömning

7.5.1 Genomförande

Momentet speciell hagelgevärshantering enligt punkt 3.2.4.1 ska vid kombinationsprov i sin helhet vara placerat/genomföras innan provtagaren kommer fram till första figuren i avståndsbedömningen. Blir provtagaren underkänd i inledande vapenhantering ska provet avbrytas och avståndsbedömningen genomförs ej.

Efter inledande vapenhantering påbörjas vandringsstegen. Provledaren ska här iaktta provtagaren för att ha fullt klart för sig när provtagaren har upptäckt målet. Om inget hänt efter fem sekunder ska provledaren anmoda provtagaren att fortsätta. Om provtagaren då markerar skott mot målet och det är ett "skjutbart" mål, det vill säga ett mål inom skotthåll, ska skottet bedömas som ett inte avgivet skott mot ett tillåtet mål. Är målet utom skotthåll och alltså förbjudet ska skottet bedömas som avgivet skott mot förbjudet mål.

Om provtagaren inte uppfattar målet ska provledaren visa på det. När det gäller att bedöma om ett skott har avlossats eller inte, se 7.4.1 femte punkten.

7.5.2 Provledarens kontroller vid kombinationsprovet

Provledaren ska göra kontroller dels enligt *Speciell hagelgevärshantering*, dels enligt *Avståndsbedömning*.

7.6 Lerduveskjutning med allmän hagelgevärshantering

I momentet *Lerduveskjutning* får användas brytvapen, halvautomatiska, och pumprepeterande vapen i kaliber 12, 16 och 20. Vapnet får vara försett med riktmedel godkänt för jakt.

Provtagaren får använda ett eget vapen eller ett vapen som har lånats av någon annan än skjutbanan. Vapnet ska då placeras intill skjutbanans vapen i vapenstället som står under uppsikt. Provtagaren får använda medförd ammunition.

Provledaren ska kontrollera att medförd ammunition har rätt kaliber och hagelstorlek och att den uppfyller skjutbanans eventuella krav på hagelmaterial. Det gäller oavsett om provtagaren använder ett eget eller lånat vapen. Hagel US nr 6 – 2,75 mm – eller mindre ska användas. Medförd ammunition ska överlämnas till provledaren.

7.6.1 Genomförande

Enligt förutsättningarna. Dessutom gäller att:

- Provledaren ger provtagaren tolv patroner för provet, antingen av provtagarens egen ammunition eller av banans ammunition som provtagaren betalt för.
- Provtagaren får avlossa två skott mot varje duva.
- Som träff räknas när minst en väl synlig bit faller ur duvan.
- Provet får inte avbrytas förrän alla sex duvorna kastats, såvida provet inte avbryts på grund av felaktig vapenhantering.
- Om vapnet klickar eller det hörs ett egendomligt skottljud ska provledaren dock omedelbart avbryta skjutningen och kontrollera att vapnets lopp är fritt från hinder.

Om provledarens kontroller, se 7.4.2.

7.7 Skjutning mot markmål med allmän hagelgevärshantering

I momentet Skjutning mot markmål får användas brytvapen, halvautomatiska och pumprepeterande vapen i kaliber 12, 16 och 20. Vapnet får vara försett med riktmedel godkänt för jakt.

Provtagaren får använda ett eget vapen eller ett vapen som har lånats av någon annan än skjutbanan. Vapnet ska då placeras intill skjutbanans vapen i vapenstället som står under uppsikt. Provtagaren får använda medförd ammunition.

Provledaren ska kontrollera att den medförda ammunitionen har rätt kaliber och hagelstorlek och att den uppfyller skjutbanans eventuella krav på hagelmaterial. Det gäller oavsett om provtagaren använder ett eget eller ett lånat vapen. Hagel US 7,5–2,4 mm/7–2,5 mm med 24–26 grams – laddning ska användas. Medförd ammunition ska överlämnas till provledaren.

7.7.1 Genomförande

Enligt förutsättningarna. Dessutom gäller att:

- 1) Provledaren ger provtagaren fyra patroner.
- 2) Provtagaren får lossa två skott på varje löp.
- 3) Som godkänd träff på har- eller rävfigur räknas minst åtta hagel inom träffområdet (ett ovalt område på 9 centimeter i diameter placerat över lung-hjärtområdet). På rådjursfigur ska minst 28 hagel finnas inom träffområdet (ett ovalt område på 18 centimeter i diameter över lung-/hjärtområdet).
- 4) Provet får inte avbrytas förrän båda figurerna har beskjutits, såvida provet inte avbryts på grund av felaktig vapenhantering.
- 5) Om vapnet klickar eller det hörs ett egendomligt skottljud ska provledaren dock omedelbart avbryta skjutningen och kontrollera att vapnetslopp är fritt från hinder.

Om provledarens kontroller; se 7.4.2.

7.8 Redovisning av prov och moment på intyget – Hagelgevärsprov

- Varje moment redovisas som godkänt eller underkänt genom kryss (X) i den aktuella rutan.
- Om alla moment är godkända markeras också rutan "godkänd" för det kompletta provet med kryss.
- Om momentet *Hagelgevärshantering* eller mer än ett av momenten *Avståndsbedömning*, *Lerduveskjutning* och *Skjutning mot markmål* har underkänts ska rutan "underkänd" för hela provet markeras med kryss. Dessutom ska rutan för "godkänd" fyllas (■) helt. Hela provet är underkänt och måste göras om.
- Om bara ett av momenten *Avståndsbedömning*, *Lerduveskjutning* eller *Skjutning mot markmål* har underkänts markeras rutan "underkänd" för det kompletta provet med ett kryss. Rutan "godkänd" lämnas öppen.

Observera: beror ett underkännande i *Avståndsbedömning*, *Lerduveskjutning* eller *Skjutning mot markmål* på uppenbart undermålig vapenhantering är hela provet underkänt. Markeringen för det kompletta provet görs då med kryss i rutan "underkänd" och rutan "godkänd" fylls i. Dessutom markeras rutan för "underkänd" för *Hagelgevärshantering* med kryss, även om momentet inledningsvis godkänts.

8. Praktiskt grundprov/kulgevär

8.1 Ingående moment och vapen

Ingående moment och vapen beskrivs i handboken. Här beskrivs mer ingående hur de olika momenten ska genomföras, vilka kontroller och förberedelser provledaren ska göra.

Säker kulgevärshantering består av momenten *Speciell kulgevärshantering* och *Allmän kulgevärshantering*. Det senare momentet kontrolleras i samband med *Precisionsskjutning*.

8.2 Särskilda förberedelser

Utöver de förberedelser som gäller för alla prov ska provledaren kontrollera att:

- Skjutbanans kulgevär och ett tillräckligt antal blinda och skarpapatroner finns på provplatsen.
- Ett tillräckligt antal pistolskyttetavlor, träffbildsmallar och markeringslappar (vita och svarta) finns på provplatsen.
- Två tavelställ med tavlor är uppsatta och att tavlorna har en vit klisterlapp i centrum.
- Skjutstolen finns på plats.
- Hörselskydd eller hörselvadd finns vid skjutstolen.
- En funktionär för markering finns tillgänglig om det behövs.

8.3 Speciell kulgevärshantering

8.3.1 Genomförande

Enligt förutsättningarna. Dessutom gäller att:

- Skjutbanans vapen ska vara placerat i vapenstället. Slutstycket ska vara utdraget.
- Om provtagaren har med sig ett eget vapen ska det placeras intill skjutbanans vapen i vapenstället som står under uppsikt. **Observera** att enbart banans vapen får användas i det här momentet. Om provtagaren har med sig egen ammunition ska provledaren kontrollera att den har rätt kaliber för det vapen den ska användas i. Provledaren ska behålla ammunitionen tills vidare.
- Provledaren frågar provtagaren om han eller hon har läst förutsättningarna.
- Provtagaren uppmanas att gå och hämta vapnet i vapenstället.
- Provtagaren uppmanas att komma till skjutstolen. Provledaren ger provtagaren fyra blinda patroner och uppmanar provtagaren att ladda

som vid jakt.

- När laddningen är avslutad uppmanas provtagaren att ställa tillbaka vapnet i vapenstället. Provtagaren ska då utan uppmaning göra patron ur på ett korrekt sätt.
- När provtagaren ställt vapnet i vapenstället säger provledaren att momentet är färdigt.

Om provtagaren för in slutstycket när vapnet ska ställas in i vapenstället ska det inte leda till underkänt, utan enbart påpekas vid genomgången. Detta gäller båda momenten, under förutsättning att provtagaren gjort patron ur och i övrigt hanterat vapnet rätt.

8.3.2 Provledarens kontroller vid speciell kulgevärshantering

Provledaren ska kontrollera att:

Allmänt

- 1) Provtagaren har kännedom om vapentypen. Annars ska provet omedelbart avbrytas och är underkänt.
- 2) Vapnets pipa under hela provet hålls brant uppåtriktad och på ett sådant sätt att pipan inte någon gång pekar mot varken provledaren, provtagaren eller någon annan person.

Vapenstället

Provtagaren kontrollerar att såväl patronläge som magasin är tomt.

Laddning

Provtagaren säkrar vapnet omedelbart efter laddningen.

Patron ur

Provtagaren plundrar vapnet och därefter kontrollerar patronläge och magasin innan vapnet placeras i vapenstället.

Provtagaren måste göra samtliga moment rätt för att bli godkänd.

8.4 Precisionsskjutning med allmän kulgevärshantering

I momentet *Precisionsskjutning* får vapenmodeller godkända för jakt användas, i valfri kaliber.

Provtagaren får använda ett eget vapen eller ett vapen som lånats av någon annan än skjutbanan. Vapnet ska då placeras intill skjutbanans vapen i vapenstället som står under uppsikt. Provtagaren får använda medförd ammunition.

Provledaren ska kontrollera att den medförda ammunitionen har rätt kaliber. Det gäller oavsett om provtagaren använder ett eget eller ett lånat vapen. Medförd ammunition ska överlämnas till provledaren.

8.4.1 Genomförande

Vad som anges under 8.3.1 *Speciell kulgevärshantering* ska beaktas i tillämpliga delar.

8.4.2 Provledarens kontroller vid precisionsskjutning med allmän kulgevärshantering

Provledaren ska kontrollera att:

- Provtagaren under skjutmomentet hela tiden håller vapnets pipa i skjutriktningen.
- Provtagaren inte laddar vapnet före respektive serie annat än på provledarens kommando.
- Provtagaren inte laddar med mer än fyra patroner i taget.
- Provtagaren säkrar vapnet omedelbart efter laddningen.
- Provtagaren inte osäkrar vapnet förrän hen anmält "färdig".
- Vapnet endast är osäkrat i samband med att skott lossas. Vid paus i skjutningen, till exempel vid byte av skjutställning, ska vapnet säkras eller ha slutstycket tillbakafört.
- Provtagaren kontrollerar att vapnet är oladdat när skjutningen avslutas. Provtagaren ska då kontrollera patronläget antingen genom att titta in i lådan eller genom att känna efter med ett finger.

Provledaren ska dessutom särskilt beakta vad som sägs under punkterna "Allmänt" och "Vapenstället" under *Speciell kulgevärshantering*, 8.3.2. Provtagaren måste uppfylla kraven i dessa punkter för att den *Allmänna kulvapenhanteringen* ska godkännas.

Om provtagaren omedelbart före *Precisionsskjutningen* har hanterat vapnet i momentet *Speciell kulvapenhantering* och glömmer att kontrollera patronläge och magasin när *Precisionsskjutningen* ska börja ska det inte leda till underkännande.

Provledaren ska ge order om laddning så att provtagaren inte riskerar att bli underkänd på grund av för tidig laddning (andra punkten).

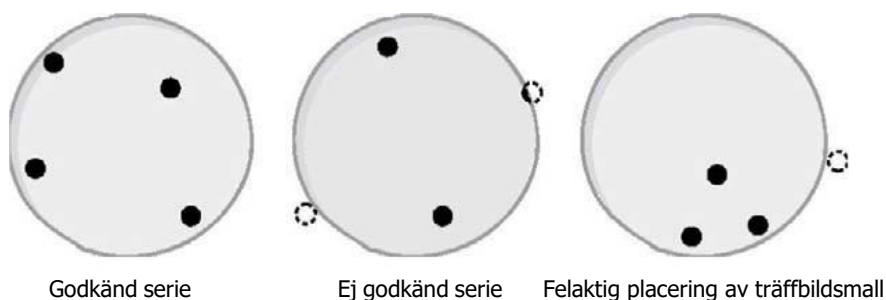
Om provtagaren laddar med mer än fyra patroner ska provledaren påpeka detta. Det ska inte leda till underkännande om det inte finns särskildaskäl.

I övrigt måste alla moment göras rätt för att provtagaren ska bli godkänd.

8.4.3 Markering av träffbilder

Markeringen av träffbilderna kan göras av provledaren i närvaro av provtagaren eller vid tidsbrist av en särskild markör. I det senare fallet kan provtagaren inte fordra att få se träffbilderna. Markeringen genomförs på följande sätt:

- Båda tavlorna granskas och det kontrolleras att vardera träffbild innehåller fyra kulhål.
- Finns det fler än fyra kulhål i någon av tavlorna och det beror på provtagaren, till exempel om han eller hon laddat med för många skott, räknas serien om 4+4 skott som underkänd. Om det inte beror på provtagaren försöker provledaren reda ut vilka kulhål som hör till träffbilden. Går det att reda ut räknas resultatet. Går det inte får serien skjutas om utan kostnad.
- Finns det mindre än fyra kulhål i någon av tavlorna räknas hela serien alltid som underkänd.
- Träffbilden på den vänstra tavlan mäts genom att träffbildsmall I (12 centimeter i diameter) läggs över kulhålerna på det sätt som är mest gynnsamt för provtagaren. Se figur 9.
 - Därefter mäts träffbilden på den högra tavlan med träffbildsmall II (17 centimeter i diameter) på samma sätt.
 - För att respektive träffbild ska vara godkänd ska samtliga och hela skothålen vara inom mallens radie.
 - Kulhålerna ska kritas innan de klistras över.

Figur 7. Exempel på träffbilder.

8.5 Redovisning av prov och moment på intyget - Grundprov kulgevär

- Varje moment markeras som godkänt eller underkänt med kryss (X) i respektive ruta.
- Har båda momenten godkänts markeras också rutan "godkänd" för hela provet med kryss.
- Om momentet Kulgevärshantering har underkänts markeras rutan "underkänd" för hela provet med kryss, och rutan "godkänd" fylls (■).
- Är endast Precisionsskjutningen underkänd markeras rutan "underkänd" för det kompletta provet med kryss.

Observera att om ett underkännande i *Precisionsskjutning* beror på uppenbart undermålig vapenhantering är hela provet underkänt. Markeringen för det kompletta provet görs då med kryss i rutan "underkänd" och rutan "godkänd" fylls. Dessutom markeras rutan för "underkänd" för *Kulgevärshantering* med kryss, även om momentet tidigare har godkänts.

9. Praktiskt högviltprov/kulgevär

9.1 Ingående moment och vapen

I *Högviltprovet* får det användas vapenmodeller godkända för jakt i klass 1.

Provtagaren får använda ett eget vapen eller ett vapen som lånats av någon annan än skjutbanan. Vapnet ska då placeras intill skjutbanans vapen i vapenstället som står under uppsikt. Provtagaren får använda medförd ammunition. Provledaren ska kontrollera att den medförda ammunitionen har rätt kaliber.

Det gäller oavsett om provtagaren använder ett eget eller ett lånat vapen. Medförd ammunition ska överlämnas till provledaren.

Så kallad "enkel skjutkäpp" får användas. Det innebär en käpp som kan stödjas i marken med endast en punkt. Även en stödkäpp som stödjer på en punkt i midjan får användas. I båda fallen får övre änden av käppen ha en klyka.

9.2 Särskilda förberedelser

Utöver de förberedelser som gäller för alla prov ska provledaren kontrollera att:

- Skjutbanans kulgevär klass 1 och tillräckligt antal skarpa patroner finns på provplatsen.
- Hörselskydd eller hörselvadd finns på provplatsen.
- En funktionär finns tillgänglig för markering.

9.2.1 Genomförande

Enligt förutsättningarna. Dessutom gäller att:

- Provledaren ska försäkra sig om att provtagaren har genomfört *Grundprov/kulgevär* med godkänt resultat genom att provtagaren visar upp sitt jägarbevis eller ett intygsoriginal.
- I de fall Högviltprovet/kulgevär avläggs före Grundprov/kulgevär ska momentet inledas med Speciell kulgevärshantering. Detta moment måste vara godkänt för att skjutningen i Högviltprovet ska få avläggas. I detta fall ska ingen avgift för momentet Kulgevärshantering betalas.
- Blir provtagaren underkänd i den speciella Kulgevärshanteringen ska Högviltprovet avbrytas. Provtagaren får i detta fall inte heller gå vidare och göra Grundprov/kulgevär samma dag.
- Om flera provtagare samtidigt genomför Högviltprovet bör de få en viss vila mellan serierna.

- När Grundprov/kulgevär genomförs efter Högviltprovet samma dag behöver inte momentet Speciell kulgevärshantering göras om, utan provledaren sätter ett kryss i "godkänd"-rutan för Speciell kulgevärshantering och låter provtagaren gå direkt på momentet Precisionsskjutning. Avgiften för Grundprov/kulgevär påverkas inte av detta.

9.2.2 Provledarens kontroller – Högviltprov/kulgevär

Provledarens kontroller vid *Precisionsskjutning med Allmän kulgevärshantering* 8.4.2 och, i förekommande fall, vid *Speciell kulgevärshantering* 8.3.1.2 används i tillämpliga delar.

9.3 Redovisning av prov och moment på intyget - Högviltprov/kulgevär

Provtagaren ska visa upp jägarbevis eller intygsoriginal över godkänt teoretiskt prov och godkänt *Grundprov/kulgevär*. Provledaren markerar då rutan "godkänd kulgevärshantering" med ett kryss (X) i fältet för *Högviltprov/Kulgevär* längst ner på intyget.

Om provtagaren inte avlagt ett godkänt *Grundprov/kulgevär* ska momentet *Speciell Kulgevärshantering* genomföras innan högviltprovet får påbörjas. När kulgevärshanteringen godkänts kryssar provledaren på samma sätt i rutan "godkänd kulgevärshantering".

Underkänns provtagaren i *Kulgevärshanteringen* markeras rutan "underkänd Kulgevärshantering" med kryss och "godkänd"-rutan fylls (■).

Dessutom markeras rutan för "underkänd" på raden *Högviltprov/Kulgevär*, och rutan för godkänd fylls.

Under skjutningen markeras de små rutorna med kryss för en godkänd 4-skottsserie och fylls vid underkänd serie. När hela provet är godkänt kryssas rutan för "godkänd" på raden *Högviltprov/Kulgevär*.

Vid underkänt prov markeras rutan för underkänd på raden *Högviltprov/Kulgevär* med ett kryss, och rutan för godkänd fylls.

Observera att om ett underkännande i skjutmomentet beror på uppenbart undermålig vapenhantering är hela provet underkänt. Markeringen för det kompletta provet görs då med kryss i rutan "underkänd" och rutan "godkänd" fylls.

10. Praktiska prov för provtagare med funktionsvariation eller annat modersmål än svenska

Provtagare med en funktionsvariation som förutsätter att de använder sitt eget vapen får göra det. En provtagare som behöver specialvapen men inte har det måste själv svara för att det finns ett sådant vid provtillfället.

Proven genomförs på det sätt som provledaren i varje enskilt fall anser mest lämpligt.

10.1 Rörelsehindrade provtagare

10.1.1 Praktiskt hagelgevårsprov – speciell hagelgevärshantering

Provtagaren ska visa hur han eller hon hanterar sitt vapen när han eller hon

- hämtar sitt vapen i vapenstället
- färdas från vapenstället till provledaren
- laddar och gör patron ur
- överlämnar vapnet till någon annan

10.1.2 Praktiskt hagelgevårsprov – övriga moment

En provtagare med rörelsehinder ska tillåtas göra *Speciell hagelgevärshantering* (enligt 10.1.1) och *Avståndsbedömning* som separata moment om provtagaren inte kan förflytta sig längs kombinationsstigen.

10.1.3 Grundprov/kulgevär

Inga undantag från förutsättningar och krav medges när det gäller *Speciell kulgevärshantering*. Däremot medges valfri skjutställning i båda serierna i *Precisionsskjutning*. Om provtagaren kan skjuta från en annan ställning än skjutstol ska dock andra serien skjutas med jägarmässigt stöd.

10.1.4 Högviltprov/kulgevär

Valfri skjutställning.

10.2 Provtagare med annan funktionsvariation än rörelsehinder

Om provledaren är osäker på vilken anpassning som är lämplig ska hen kontakta sitt jägarorganisation för vägledning.

10.3 Provtagare som inte behärskar svenska

För provtagare som inte behärskar svenska ska det gå att få hjälp av tolk. Bara i undantagsfall får provtagaren själv anvisa tolk. Detta kan bli aktuellt om det handlar om mer udda språk. Tolken ska dock godkännas av respektive jägarorganisation eller av provledaren. Provtagaren ska själv betala tolkkostnaderna, och det ska provtagaren få veta i förväg.

Tolken ska översätta provledarens muntliga anvisningar och förekommande skriftliga anvisningar för provtagaren. Tolken ska i övrigt se till att kommunikationen mellan provledare och provtagare flyter väl.

Misstänker provledaren att tolken hjälper provtagaren på ett otillbörligt sätt ska provet avbrytas.

Bilaga 1. Instruktion till provledare

Provledarens kontroller vid Speciell hagelgevärshantering

Provledaren ska kontrollera att:

Allmänt

- 1) att provtagaren känner till vapentypen. Om inte ska provet avbrytas direkt,
- 2) att pipriktningen är korrekt. Om provtagaren håller ett stängt vapen riktat mot sig själv, provledaren eller en annan person är provet underkänt. Om ett brutet vapen används som "pekpinne" mot en person är provet också underkänt. Felaktig pipriktning i övrigt när vapnet är brutet ska bara leda till påpekande vid genomgången efter momentet
- 3) att provtagaren kontrollerar säkringen efter varje laddning
- 4) att vapnet är säkrat när det är laddat

Vid vapenstället

- 1) att provtagaren bryter vapnet, kontrollerar pipornas lopp och bär vapnet brutet till provledaren.

Vid staketet

- 1) att provtagaren bryter vapnet och tar ur patronerna
- 2) att provtagaren ställer vapnet stängt eller brutet mot staketet, lägger det på marken eller tar det med sig brutet under klättringen över staketet. Om vapnet plundras, läggs ihop och tas med stängt under klättringen ska det leda till ett påpekande vid genomgången.
- 3) att provtagaren kontrollerar loppet före laddningen om vapnet legat på marken
- 4) att provtagaren laddar vapnet på andra sidan staketet. Om provtagaren glömmer det ska provledaren påpeka att vapnet ska laddas.

Vid diket

- 1) att provtagaren bryter vapnet och tar ur patronerna
- 2) att provtagaren tar med sig vapnet brutet över diket. Om vapnet plundras, läggs ihop och tas med stängt under passagen ska det leda till ett påpekande vid genomgången.
- 3) att provtagaren laddar vapnet på andra sidan diket. Om provtagaren glömmer det ska provledaren påpeka att vapnet ska laddas.

När provledaren kallar på provtagaren

- 1) att provtagaren bryter vapnet och tar ur patronen senast när han eller hon kommer fram till provledaren.

När provledaren ber att få se vapnet

- 1) att provtagaren räcker över vapnet brutet och tomt.

Provtagaren måste göra samtliga moment rätt för att bli godkänd.

Se dock under "Allmänt" punkt 2), "Staketet" punkt 2) och "Diket" punkt 2).

Om provledaren är tveksam om provtagaren har gjort alla moment rätt ska provtagaren uppmanas att göra om det moment som provledaren är tveksam om.

Provledarens kontroller vid Avståndsbedömning, Lerduveskjutning och Skjutning mot markmål med Allmän hagelgevärshantering

Provledaren ska kontrollera att

- 1) provtagaren bryter vapnet omedelbart sedan det har tagits ur vapenstället
- 2) provtagaren kontrollerar pipornas lopp
- 3) provtagaren inte gör första laddningen annat än på kommando
- 4) provtagaren laddar vapnet med två patroner
- 5) provtagaren hela tiden håller det stängda vapnets pipor i skjutriktningen
- 6) provtagaren inte osäkrar vapnet innan han eller hon anmält "färdig"
- 7) provtagaren bryter vapnet och gör patron ur innan han eller hon lämnar skjutplatsen för att ställa tillbaka vapnet i vapenstället

Provledaren ska också särskilt beakta "Allmänt" punkt 2) i avsnittet *Speciell hagelgevärshantering*.

Dessutom gäller följande:

- 1) Provledaren ska ge order om laddning på ett sådant sätt att provtagaren inte riskerar att underkännas enligt punkt 3.

Om provtagaren håller vapnet mot axeln med fast anläggning vid *Avståndsbedömningen*, utan att ett mål visas, vid *Lerduveskjutningen* innan en duva har kastats eller vid *Skjutning mot markmål* innan målet är synligt ska provledaren första gången vid varje moment avbryta det och påpeka felet. Upprepas felet ska provtagaren underkännas utan hänsyn till resultatet av momentet i övrigt.

För att bli godkänd i hela provet måste provtagaren godkännas i samtliga moment. Utöver att uppfylla de särskilda kraven för respektive moment måste provtagaren visa en korrekt vapenhantering. Vapenvanan måste också i övrigt vara godtagbar.

Provledaren har också rätt att avbryta ett pågående moment om provtagarens vapenhantering är så dålig att den bedöms vara ett hot mot säkerheten, t.ex. om vapnets mynning pekar på en människa.

Provledarens kontroller vid speciell kulgevärshantering

Provledarens kontroller vid *Precisionsskjutning med Allmän kulgevärshantering* och – i förekommande fall – kontroller vid *Speciell kulgevärshantering* används i tillämpliga delar vid genomförande av Högviltprov/kulgevär.

Provledaren ska kontrollera att

Allmänt

- 1) Provtagaren har kännedom om vapentypen. Annars ska provet omedelbart avbrytas och är underkänt
- 2) Vapnets pipa under hela provet hålls brant uppåtriktad och på ett sådant sätt att pipan inte någon gång pekar mot varken provledaren, provtagaren eller någon annan person.

Vapenstället

Provtagaren kontrollerar att såväl patronläge som magasin är tomt

Laddning

Provtagaren säkrar vapnet omedelbart efter laddningen

Patron ur

Provtagaren plundrar vapnet och därefter kontrollerar patronläge och magasin innan vapnet placeras i vapenstället.

Provtagaren måste göra samtliga moment rätt för att bli godkänd.

Provledaren har också rätt att avbryta ett pågående moment om provtagarens vapenhantering är så dålig att den bedöms vara ett hot mot säkerheten, t.ex. om vapnets mynning pekar på en människa.

Provledarens kontroller vid Precisionsskjutning med Allmän kulgevärshantering

Provledaren ska kontrollera att

- 1) provtagaren under skjutmomentet hela tiden håller vapnets pipa i skjutriktningen
- 2) provtagaren inte laddar vapnet före respektive serie annat än på provledarens kommando
- 3) provtagaren inte laddar med mer än fyra patroner i taget
- 4) provtagaren säkrar vapnet omedelbart efter laddningen
- 5) provtagaren inte osäkrar vapnet förrän han eller hon anmält "färdig"
- 6) vapnet bara är osäkrat i samband med att skott lossas. Vid paus i skjutningen, till exempel vid byte av skjutställning, ska vapnet säkras eller ha slutstycket tillbaka fört
- 7) provtagaren kontrollerar att vapnet är oladdat när skjutningen avslutas. Provtagaren ska då kontrollera patronläget antingen genom att titta in i lådan eller genom att känna efter med ett finger

Provledaren ska dessutom särskilt beakta vad som sägs under punkterna "Allmänt" och "Vapenstället" under *Speciell kulgevärshantering*.

Provtagaren måste uppfylla kraven i dessa punkter för att den *Allmänna kulgevärshanteringen* ska godkännas.

Om provtagaren omedelbart före *Precisionsskjutningen* har hanterat vapnet i momentet *Speciell kulvapenhantering* och glömmer att kontrollera patronläge och magasin när *Precisionsskjutningen* ska börja ska det inte leda till underkännande.

Provledaren ska ge order om laddning så att provtagaren inte riskerar att bli underkänd på grund av för tidig laddning (andra punkten).

Om provtagaren laddar med mer än fyra patroner ska provledaren påpeka detta. Det ska inte leda till underkännande om det inte finns särskilda skäl.

I övrigt måste alla moment göras rätt för att provtagaren ska bli godkänd.

Utöver att uppfylla de särskilda kraven för respektive moment måste provtagaren visa en korrekt vapenhantering. Vapenvanan måste också i övrigt vara godtagbar.

Bilaga 2 Instruktion till provtagare

Säker hagelgevärshantering

Vid detta prov ska du visa att du kan hantera ett hagelgevär på ett säkert och riktigt sätt. Förutsättningen är att du inte har hanterat vapnet före provet.

1. Du ska använda skjutbanans vapen.
2. Provledaren kommer att be dig hämta skjutbanans vapen i vapenstället.
3. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
4. När du kommer fram till provledaren med vapnet får du två klickpatroner. Dessa patroner markerar skarp ammunition.
5. På provledarens tillsägelse laddar du vapnet. Därefter är förutsättningen för provet att du och provledaren tillsammans är ute på småviltjakt.
6. På provledarens tillsägelse ska du gå en snitslad stig. Ni har då skilts åt och du jagar ensam.
7. Under promenaden längs den snitslade stigen ska du alltså helt bortse från provledaren. "Han/hon är långt borta". Ni träffas igen när provledaren kallar på dig för en gemensam rast.
8. Under hela provet ska du hantera vapnet på ett säkert och riktigt sätt – tänk på att klickpatronerna markerar skarp ammunition.
9. Du ska tydligt visa de åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
10. Provet avslutas först när provledaren säger till.
11. För att bli godkänd krävs att du hanterat vapnet korrekt under hela provet och noga följer meddelade anvisningar.

Om provplatsen är utformad så att provledaren måste följa dig under provet, för att kunna iaktta ditt handlande tillräckligt noggrant, ska provledaren härutöver orientera dig enligt följande:

"Jag kommer att följa efter dig längs stigen. Men du ska bortse från mig. Du är ensam till dess jag kallar på dig för att vi gemensamt ska ta rast under jakten".

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Avståndsbedömning

Vid detta prov ska du visa att du kan bedöma inom vilket avstånd du kan använda ett hagelgevär. Du ska också visa att du kan hantera ett hagelgevär på ett säkert och riktigt sätt när du använder det praktiskt. Förutsättningen är att du inte har hanterat vapnet före provet.

1. Från skjutplatsen kommer du att se fem djurfigurer och en fågelsiluetten mot fri himmel.
2. För att bli godkänd
 - ska du skjuta på den eller de figurer som är inom hagelhåll
 - får du inte skjuta på den eller de figurer som är utom hagelhåll.
3. Du ska använda skjutbanans vapen.
4. Provledaren kommer att be dig hämta skjutbanans vapen i vapenstället.
5. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
6. Av provledaren får du två klickpatroner. Patronerna markerar skarp ammunition.
7. Du ska ställa dig på skjutplatsen.
8. På provledarens order laddar du med två patroner.
9. Du ska hålla vapnet i färdigställning – kolvkammen får inte hållas högre än armbålen innan mål visas.
10. När du är klar att skjuta, ska du anmäla "färdig" till provledaren.
11. Sedan du anmält "färdig" har du rätt att osäkra vapnet.
12. Den första figuren visas sedan du anmält "färdig".
13. Anser du att målet är inom håll ska du markera detta genom att "skjuta ett skott" mot det.
14. Skjuter du fälls figuren omedelbart ner. Detta gäller inte fågelsiluetten.
15. Avstår du från att skjuta – hålllet är för långt – står figuren uppe i fem sekunder innan den fälls ner. Beträffande fågelsiluetten ska du meddela om du avstår från att skjuta.
16. När du skjutit på en figur ska du omedelbart "ladda om", bryta och lägga ihop vapnet för att spänna mekanismen.
17. Du har rätt att osäkra omedelbart efter omladdning.
18. När sex figurer visats ber provledaren dig att ställa tillbaka vapnet i vapenstället.
19. När du placerat vapnet i stället är provet avslutat.
20. Håller du vapnet mot axeln när mål inte visas eller i övrigt inte rättar dig efter meddelade anvisningar kan du bli underkänd för att du inte följer reglerna.
21. Du ska tydligt visa de åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
22. Felaktig vapenhantering medför underkänt prov oavsett resultatet av avståndsbedömningen.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Säker hagelgevärshantering och avståndsbedömning

Vid detta prov ska du visa att du kan hantera ett hagelgevär på ett säkert och riktigt sätt samt att du kan bedöma inom vilket avstånd du kan använda ett hagelgevär. Förutsättningen är att du inte har hanterat vapnet före provet.

1. Du ska använda skjutbanans vapen.
2. Provledaren kommer att be dig hämta skjutbanans vapen i vapenstället.
3. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
4. När du kommer fram till provledaren får du två klickpatroner.
Patronerna markerar skarp ammunition.
5. Du ska ladda vapnet på provledarens tillsägelse. Därefter är förutsättningen för provet att du och provledaren tillsammans är ute på småviltjakt.
6. På provledarens tillsägelse ska du gå en snitslad stig. Ni har då skilts åt och du jagar ensam.
7. Under promenaden längs den snitslade stigen kommer provledaren att följa efter dig. Du ska ändå helt bortse från provledaren. "Han/hon är långt borta". Ni träffas igen när provledaren kallar på dig för att ni gemensamt ska ta rast.
8. Längs den snitslade stigen finns bl.a. sex plattor utlagda. När du kommer till en platta ska du ställa sig på den och se dig omkring.
9. Från plattan ska du kunna se en djurfigur eller fågelsiluett och bedöma avståndet. Anser du att målet är inom skothåll ska du markera detta genom att "skjuta ett skott" mot det.
10. Har du inte skjutit inom fem sekunder från det du upptäckt målet anses som om du avstått. Men skjuter du mot ett mål på för långt avstånd blir du underkänd även om det sker utanför tidsramen fem sekunder.
11. När du skjutit ska du omedelbart "ladda om" – bryta och lägga ihop vapnet för att spänna mekanismen.
12. När du löst uppgiften på respektive platta fortsätter du självmant efter den snitslade stigen.
13. Under hela provet ska du hantera vapnet på ett säkert och riktigt sätt. Tänk på att klickpatronerna markerar skarp ammunition.
14. Du ska tydligt visa de åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
15. Provet avslutas först när provledaren säger till.
16. För att bli godkänd krävs att du
 - hanterat vapnet korrekt under hela provet
 - skjutit mot varje mål inom hagelhåll
 - inte skjutit mot något mål utom hagelhåll
 - noga följt meddelade anvisningar.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Lerduveskjutning

Vid detta prov ska du visa att du kan skjuta godkänt med hagelgevär och att du också kan hantera vapnet på ett säkert och riktigt sätt när du använder det praktiskt. Förutsättningen för provet är att du inte har hanterat vapnet före provet.

1. Du ska skjuta på sex frångående lerduvor. För godkänd måste minst fyra duvor träffas.
2. Du får använda eget vapen, lånat eller skjutbanans vapen.
3. Du får använda egen ammunition om hagelstorleken är US 6–2,75 mm eller mindre. Haglen ska vara av stål eller annat giftfritt material.
4. Provledaren kommer att be dig hämta vapnet i vapenstället.
5. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
6. Av provledaren får du tolv patroner.
7. Du ska ställa dig på skjutplatsen och prova ut en ledig ställning.
8. Du får göra några provanläggningar.
9. Provledaren kommer att kasta en provduva, som du får lägga an mot med tomt vapen.
10. På provledarens order laddar du med två patroner.
11. Du ska hålla vapnet i färdigställning – kolvkammen får inte hållas högre än armhålan.
12. När du är klar att skjuta ska du anmäla "färdig" till provledaren.
13. Sedan du anmält "färdig" har du rätt att osäkra vapnet.
14. Du ropar själv fram duvan som då kastas omedelbart, först då får anläggning ske.
15. Bommad duva får påskjutas med det andra skottet.
16. Sedan du skjutit laddar du om, osäkrar och ropar fram nästa duva.
17. När du skjutit på alla sex lerduvorna anmodar provledaren dig att ställa tillbaka vapnet i vapenstället och lämna tillbaka eventuellt överbliven ammunition.
18. När du placerat vapnet i stället är provet avslutat.
19. Om någon av duvorna skulle ha avsevärt annan riktning än provduvan behöver du inte skjuta. Om du skjuter och bommar på en sådan duva får du en ny duva. Om du skjuter och träffar räknas träffen.
20. Skulle en lerduva gå sönder i utkastet ska du inte skjuta. Du får en ny duva. Träff i en bit av en trasig duva räknas inte. Skulle du förivra dig och skjuta på en bit får du likväl en ny duva.
21. Blir det en klick eller glömmar du att osäkra får du en ny duva.
22. Håller du vapnet mot axeln när du ropar fram duvan eller i övrigt inte rättar dig efter meddelade anvisningar kan du bli underkänd därför att du inte följer reglerna.
23. Du ska tydligt visa de åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
24. Felaktig vapenhantering medför underkänt oavsett skjutresultat.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Skjutning mot markmål

Vid detta prov ska du visa att du kan skjuta bra med hagelgevär på sidogående markmål och att du också kan hantera vapnet på ett säkert sätt närdu använder det praktiskt. Förutsättningen för provet är att du inte har hanterat vapnet före provet.

1. Du ska skjuta på två markmål, ett vänster- och ett högergående. För att bli godkänd måste du träffa båda. Som träff räknas minst 8 hagel (US nr 7,5-Ø 2,4 mm/ nr 7-Ø 2,5 mm) inom träffområdet (Ø 9 cm, placerat över lung-hjärtområde) för hare- och rävfigur, eller minst 28 hagel inom träffområdet (Ø 18 cm placerat över lung-hjärtområdet) för rådjursfigur.
2. Du får använda eget vapen, lånat eller skjutbanans vapen.
3. Du får använda egen ammunition om hagelstorleken är (US nr 7,5-Ø 2,4 mm/nr 7-Ø 2,5 mm). Haglen ska vara av ett material som inte är rikoschettbenäget.
4. Provledaren ber dig hämta vapnet i vapenstället.
5. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
6. Av provledaren får du fyra patroner.
7. Du ska ställa dig på skjutplatsen och prova ut en ledig ställning.
8. Provledaren beskriver var och i vilken turordning målen kommer.
9. Du får ett provlöp och får göra provanläggningar.
10. På provledarens order laddar du med två patroner.
11. Du ska hålla vapnet i färdigställning – kolvkammen får inte hållas högre än armhålan.
12. När du är klar att skjuta ska du anmäla "färdig" till provledaren.
13. Sedan du anmält "färdig" har du rätt att osäkra vapnet.
14. Du ropar själv fram målet som då kommer omedelbart. När du ser figuren får anläggning ske.
15. Du får skjuta två skott i varje löp.
16. Sedan du skjutit laddar du om, osäkrar och ropar fram nästa mål.
17. När du skjutit på båda målen ber provledaren dig att ställa tillbaka vapnet i vapenstället och lämna tillbaka eventuellt överblivenammunition.
18. När du har placerat vapnet i stället är provet avslutat.
19. Blir det en klick eller glömmar du att osäkra får du ett nytt mål/lopp.
20. Håller du vapnet mot axeln när du ropar fram målet eller i övrigt inte rättar dig efter meddelade anvisningar kan du bli underkänd därför att du inte följer reglerna.
21. Du ska tydligt visa de åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
22. Felaktig vapenhantering medför underkänt oavsett skjutresultat.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Säker kulgevärshantering

Vid detta prov ska du visa att du kan hantera ett kulgevär på ett säkert och riktigt sätt. Förutsättningen är att du inte har hanterat vapnet före provet.

1. Du ska använda skjutbanans vapen som är av cylindermekanismtyp.
2. Provledaren ber dig hämta vapnet i vapenstället.
3. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
4. När du kommer fram till provledaren med vapnet får du fyra blinda patroner. Dessa patroner markerar skarp ammunition.
5. På provledarens order laddar du vapnet.
6. Provet avslutas med att du på provledarens anmodan ställer tillbaka vapnet i vapenstället.
7. Du ska tydligt visa de åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
8. För att bli godkänd krävs att du har hanterat vapnet korrekt under hela provet och noga följt meddelade anvisningar.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Precisionsskjutning

Vid detta prov ska du visa att du kan skjuta bra med kulgevär och att du också hanterar vapnet på ett säkert och riktigt sätt när du använder det praktiskt. Förutsättningen för provet är att du inte har hanterat vapnet före provet.

1. Du ska skjuta två serier om fyra skott vardera mot två pistoltavlor. En serie på varje tavla.
2. Den första serien ska skjutas från skjutstolen – bästa tänkbara stöd – mot den vänstra pistoltavlan. Den andra serien – mot den högra tavlan – ska skjutas med jägarmässigt stöd t.ex. sittande, stående vid stängen eller motsvarande – men inte sittande i skjutstolen eller liggande.
3. För godkänt prov krävs att spridningen av den första serien (träffbilden) inte överstiger 12 cm och att spridningen av den andra serien inte överstiger 17 cm. Båda serierna måste vara godkända.
4. Du får använda eget vapen, vapen som du lånat eller skjutbanans vapen.
5. Du får använda egen ammunition.
6. Provledaren ber dig hämta vapnet i vapenstället.
7. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
8. Du ska sätta sig i skjutstolen, prova ut en bra ställning och göra några provanläggningar.
9. Av provledaren får du åtta patroner.
10. På provledarens order laddar du med högst fyra patroner eller det mindre antal som vapnet rymmer. Därefter säkrar du.
11. När du är klar att skjuta ska du anmäla "färdig" till provledaren.
12. Sedan du anmält "färdig" har du rätt att osäkra vapnet.
13. Provledaren meddelar att du ska börja skjuta den första serien – alltså serien mot den vänstra tavlan.
14. Du skjuter samtliga fyra skott och har tre minuter till förfogande från det du anmält "färdig".
15. Vapnet behöver inte säkras mellan skotten i serien såvida inte något inträffar som särskilt motiverar detta.
16. När du skjutit den första seriens skott intar du på provledarens anmodan en bekväm jägarmässig skjutställning utanför skjutstolen.
17. När du funnit en bra skjutställning laddar du på provledarens order åter med högst fyra patroner eller det mindre antal vapnet rymmer och säkrar.
18. Därefter genomförs skjutningen mot den högra tavlan efter samma regler som mot den vänstra tavlan – se punkterna 11–15.
19. Om du vill har du rätt att byta skjutställning under den andra serien. I så fall ska vapnet säkras eller ha slutstycket tillbakafört.
20. När också den andra serien är skjuten anmodar provledaren dig att ställa tillbaka vapnet i vapenstället.
21. När du har placerat vapnet i stället är provet avslutat.

22. Använder du mer än tre minuter på någon av serierna blir provet underkänt. Om du laddar innan du får order om det, laddar med flera patroner än fyra eller i övrigt inte rättar dig efter meddelade anvisningar kan du bli underkänd därför att du inte följer reglerna.
23. Du ska tydligt visa de åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
24. Felaktig vapenhantering medför underkänt oavsett skjutresultatet.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Högviltprov/Kulgevär – Jägarnas Riksförbund

Vid detta prov ska du visa att du kan skjuta på stillastående och löpande älg, och att du kan hantera vapnet på ett säkert och riktigt sätt när du använder det praktiskt. Detta prov genomförs enligt Jägarnas Riksförbunds regler för älgskyttemärket i brons.

1. Du ska skjuta mot stillastående och löpande älgfigur. En serie om fyra skott mot stillastående älgfigur och två serier om fyra skott mot löpande älgfigur.
2. Du börjar med att skjuta en serie om fyra skott mot stillastående älgfigur. För godkänt ska alla fyra skotten vara inom träffområdet.
3. Du fortsätter med följande två fyraskottsserier mot löpande älgfigur, där tre av fyra skott i serien ska vara inom träffområdet för att serienska vara godkänd.
4. Du får använda eget vapen, vapen som du lånat eller skjutbanans vapen.
5. Du får använda egen ammunition.
6. Provledaren ber dig att hämta vapnet i vapenstället.
7. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
8. Du ska ta plats på skjutplatsen, ställa dig i en bra skjutställning och göra några provanläggningar.
9. Av provledaren får du tolv patroner.
10. På provledarens order laddar du med högst fyra patroner och säkrar.
11. När du är färdig ska du anmäla "färdig" till provledaren.
12. Sedan du anmält "färdig" har du rätt att osäkra vapnet.
13. Provledaren meddelar att du ska börja skjuta fyra skott mot den stillastående älgfiguren.
14. Du skjuter samtliga fyra skott och har fyrtiofem (45) sekunder till förfogande från det att du avlossat första skottet.
15. Vapnet behöver inte säkras mellan skotten i serien såvida inte något inträffar som särskilt motiverar detta.
16. När du har skjutit serien mot stillastående älgfigur, inväntar du markeringen. På provledarens order laddar du med fyra patroner, säkrar vapnet och anmäler "färdig" till provledaren.
17. Sedan du anmält "färdig" har du rätt att osäkra vapnet.
18. Provledaren meddelar att du får börja skjuta serien om fyra skott mot den löpande älgfiguren. Du ropar själv fram målet.
19. När du skjutit serien mot löpande älgfigur, inväntar du markeringen. På provledarens order laddar du med fyra patroner, säkrar och anmäler "färdig" till provledaren.
20. Serie tre genomförs enligt reglerna i punkt 17–19.
21. När serie tre är skjuten och du fått markering, anmodar provledaren dig att ställa tillbaka vapnet i vapenstället.
22. När du placerat vapnet i stället är provet avslutat.
23. Använder du mer än fyrtiofem (45) sekunder vid skjutningen mot stillastående älgfigur blir provet underkänt. Om du laddar innan du får

order om det, laddar med flera patroner än fyra eller i övrigt inte rättar dig efter meddelade anvisningar kan du bli underkänd därför att du inte följer reglerna.

24. Du ska tydligt visa åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
25. Felaktig vapenhantering medför underkänt oavsett skjutresultatet.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Högviltprov/Kulgevär – Svenska Jägareförbundet

Vid detta prov ska du visa att du kan skjuta på stillastående och löpande älg, och att du kan hantera vapnet på ett säkert och riktigt sätt när du använder det praktiskt. Detta prov genomförs enligt Svenska Jägareförbundets regler för älg-skyttemärket i brons.

1. Du ska skjuta tre godkända serier mot stillastående och löpande älgfigur.
2. En serie består av fyra skott, två skott mot stillastående och två skott mot löpande älgfigur. För godkänd serie krävs att alla fyra skott sitter inom träffområdet på älgfiguren.
3. Du skjuter första skottet mot stillastående figur. Du laddar om, och efter 2–3 sekunder startar älgfiguren och du skjuter ett skott mot löpande figur. Proceduren upprepas från andra hållet och du skjuter ett skott mot stillastående figur och ett skott mot löpande figur.
4. Du får använda eget vapen, vapen som du lånat eller skjutbanans vapen.
5. Du får använda egen ammunition.
6. Provledaren ber dig att hämta vapnet i vapenstället.
7. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
8. Du ska ta plats på skjutplatsen, ställa dig i en bra skjutställning och gör några provanläggningar.
9. Av provledaren får du tolv patroner.
10. På provledarens order laddar du med högst fyra patroner och säkrar.
11. När du är färdig ska du anmäla "färdig" till provledaren.
12. Sedan du anmält "färdig" har du rätt att osäkra vapnet.
13. Provledaren meddelar att du ska börja skjutningen.
14. Du skjuter samtliga fyra skott enligt punkt 3 ovan.
15. Vapnet behöver inte säkras mellan skotten i serien såvida inte något inträffar som särskilt motiverar detta.
16. När du har skjutit serien inväntar du markeringen.
17. På provledarens order laddar du med fyra patroner, säkrar vapnet och anmäler "färdig" till provledaren.
18. Provledaren meddelar att du får börja skjuta nästa serie.
19. Serie tre genomförs enligt instruktionerna ovan.
20. När serie tre är skjuten och markering skett, anmodar provledaren dig att ställa tillbaka vapnet i vapenstället.
21. När du har placerat vapnet i stället är provet avslutat.
22. Om du laddar innan du fått order om det, laddar med flera patroner än fyra eller i övrigt inte rättar dig efter meddelade anvisningar kan du bli underkänd därför att du inte följer reglerna.
23. Du ska tydligt visa åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
24. Felaktig vapenhantering medför underkänt oavsett skjutresultatet.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Bilaga 3 Intygsblankett

		INTYG Denna dag har	
		— Personnummer	
prövats i följande prov för jägarexamen		Provtagarens namn - Textat eller maskinskrivet _____ Telefon _____	
GK = Godkänd UK = Underkänd	TEORETISKT PROV	(01)	Avgifter
LEGITIMATION ☐ Körkort ☐ Annan typ av godkänd legitimation ☐ Provtagaren känd ☐ Provledarens signatur	HAGELGEVÄRS PROV	(02)	Avgifter
Detta intyg utgör kvitto på erlagd avgift för prov i jägarexamen	Moment nr	GK UK	
	1. Hagelgevärshantering 2. Avståndsbedömning 3. Lerduveskjutning 4. Skjutning mot markmål		
	Ange moment nr vid omprov 2, 3 eller 4 här		
	Omprov 1		
	Omprov 2		
	GRUNDPROV/KULGEVÄR	(03)	Avgifter
	KULGEVÄRSHANTERING		
	PRECISIONSSKJUTNING		
Vid omprov skall intyget uppvisas	OMPROV 1 PRECISIONSSKJUTNING		
	OMPROV 2 PRECISIONSSKJUTNING		
	HÖGVILT PROV/KULGEVÄR	(04)	Avgifter
	KULGEVÄRSHANTERING		
	Serie 1-3		
	Serie 4-6		
	Serie 7-9		
Provledarens namnteckning	Provledarnummer	Provbana nr	Summa avgifter
		Datum	

SN Grafiska AB, Järfalla/bm14827

Bilaga 4 Ifyllda blanketter

Intyg 1

Provtagaren har genomfört godkänt teoretiskt prov, godkänt hagelgevårsprov, godkänt grundprov kulgevärs samt godkänt högviltprov (serie 1, 5 och 6 godkända).

Kontrollera att ditt godkända eller underkända delprov finns registrerat i Naturvårdsverkets Jägarregister senast 10 dagar efter provdatum. Gör detta genom att besöka länken www.naturvardsverket.se/jagarregistret och logga in i Jägarregistret. Saknas registrering, kontakta provledaren.

SN Grafiska AB, Järfälla/bm14827

		INTYG Denna dag har 0 2 0 2 0 2 — 0 2 0 2 Personnummer TAGE EXEMPELBERG Provtagarens namn 0123-123456 Telefon	
GK = Godkänd UK = Underkänd		TEORETISKT PROV (01) ☒ GK ☐ UK Avgifter 500	
LEGITIMATION ☒ Körkort ☐ Annan typ av godkänd legitimation ☐ Provtagaren känd ☒ Provledarens signatur		HAGELGEVÄRSPROV (02) ☒ GK ☐ UK Avgifter 400 Moment nr 1. Hagelgevärshantering ☒ GK ☐ UK 2. Avståndsbedömning ☒ GK ☐ UK 3. Lerduveskjutning ☒ GK ☐ UK 4. Skjutning mot markmål ☒ GK ☐ UK Ange moment nr vid omprov 2, 3 eller 4 här Omprov 1 ☐ ☐ ☐ Omprov 2 ☐ ☐ ☐	
Detta intyg utgör kvitto på erlagd avgift för prov i jägarexamen		GRUNDPROV/KULGEVÄR (03) ☒ GK ☐ UK Avgifter 200 KULGEVÄRSHANTERING ☒ GK ☐ UK PRECISIONSSKJUTNING ☒ GK ☐ UK OMPROV 1 PRECISIONSSKJUTNING ☐ ☐ ☐ OMPROV 2 PRECISIONSSKJUTNING ☐ ☐ ☐	
Vid omprov skall intyget uppvisas		HÖGVILTPROV/KULGEVÄR (04) ☒ GK ☐ UK Avgifter 200 KULGEVÄRSHANTERING ☒ GK ☐ UK Serie 1-3 ☒ ☒ ☒ 50 Serie 4-6 ☒ ☒ ☒ Serie 7-9 ☐ ☐ ☐	
Provledarens namnteckning Kurt Kurtsson		Provledarnummer F67	Provbana nr F125 Datum 2024-01-01
		Summa avgifter 1350	

Intyg 2

Provtagaren har genomfört, underkänt hagelgevårsprov (två underkända moment medför underkänt på hela delprovet), underkänt grundprov kulgevär (moment precisionsskjutning underkänt samt två omprov precisionsskjutning underkända) samt underkänt högviltprov (endast två serier, nr 3 och 8, godkända på nio försök).

(Provtagaren har genomfört godkänt teoretiskt prov vid tidigare tillfälle och uppvisat intygsoriginal från detta provtillfälle för provledaren).

JÄGAREXAMEN

INTYG

Denna dag har

020202-0202

Personnummer

TAGE EXEMPELBERG

Provtagarens namn

0123-123456

Telefon

prövats i följande prov för jägarexamen

GK = Godkänd UK = Underkänd	TEORETISKT PROV (01) ☒ GK ☐ UK Avgifter
LEGITIMATION ☒ Körkort ☐ Annan typ av godkänd legitimation ☐ Provtagaren känd Provledarens signatur	HAGELGEVÄRS PROV (02) ☒ GK ☒ UK Avgifter 400 Moment nr GK UK 1. Hagelgevärshantering ☒ ☐ 2. Avståndsbedömning ☒ ☐ 3. Lerduvsskjutning ☐ ☒ 4. Skjutning mot markmål ☐ ☒ Ange moment nr vid omprov 2, 3 eller 4 här Omprov 1 ☐ ☐ Omprov 2 ☐ ☐
Detta intyg utgör kvitto på erlagd avgift för prov i jägarexamen	GRUNDPROV/KULGEVÄR (03) ☒ GK ☒ UK Avgifter 200 KULGEVÄRSHANTERING ☒ ☐ PRECISIONSSKJUTNING ☐ ☒ OMPROV 1 PRECISIONSSKJUTNING ☐ ☒ 100 OMPROV 2 PRECISIONSSKJUTNING ☐ ☒ 100
Vid omprov skall intyget uppvisas	HÖGVILT PROV/KULGEVÄR (04) ☒ GK ☒ UK Avgifter 200 KULGEVÄRSHANTERING ☒ ☐ Serie 1-3 ☒ ☒ ☒ 50 Serie 4-6 ☒ ☒ ☒ 50 Serie 7-9 ☒ ☒ ☒ 50
Provledarens namnteckning 	Provledarnummer F67 Provbana nr F125 Datum 2017-01-01 Summa avgifter 1100:-

Kontrollera att ditt godkända eller underkända delprov finns registrerat i Naturvårdsverkets Jägarregister senast 10 dagar efter provdatum. Gör detta genom att besöka länken www.naturvardsverket.se/jagarregistret och logga in i Jägarregistret. Saknas registrering, kontakta provledaren.

SN Grafiska AB, Järfälla, 0871 4627

Intyg 3

Provtagaren har genomfört godkänt hagelgevårsprov (underkänt i ett moment, lerduveskjutning, underkänt i första omprovet och godkänt i andra omprovet).

(Provtagaren har genomfört godkänt teoretiskt prov vid tidigare tillfälle och uppvisat intygsoriginal från detta provtillfälle för provledaren).

JÄGAREXAMEN

INTYG
Denna dag har

0 2 0 2 0 2 — 0 2 0 2
Personnummer

TAGE EXEMPELBERG
Provtagarens namn

0123 - 123456
Telefon

prövats i följande prov för jägarexamen

GK = Godkänd UK = Underkänd	TEORETISKT PROV (01) ☒ GK ☐ UK Avgifter
LEGITIMATION ☒ Körkort ☐ Annan typ av godkänd legitimation ☐ Provtagaren känd Provledarens signatur	HAGELGEVÄRS PROV (02) ☒ GK ☒ UK Avgifter 400 Moment nr 1. Hagelgevärshantering ☒ GK ☐ UK 2. Avståndsbedomning ☒ GK ☐ UK 3. Lerduveskjutning ☐ GK ☒ UK 4. Skjutning mot markmål ☒ GK ☐ UK Ange moment nr vid omprov 2, 3 eller 4 här 3 Omprov 1 ☐ GK ☒ UK 100 Omprov 2 ☒ GK ☐ UK 100
Detta intyg utgör kvitto på erlagd avgift för prov i jägarexamen	GRUNDPROV/KULGEVÄR (03) ☒ GK ☐ UK Avgifter KULGEVÄRSHANTERING ☐ GK ☐ UK PRECISIONSSKJUTNING ☐ GK ☐ UK
	OMPROV 1 PRECISIONSSKJUTNING ☐ GK ☐ UK Avgifter OMPROV 2 PRECISIONSSKJUTNING ☐ GK ☐ UK Avgifter
Vid omprov skall intyget uppvisas	HÖGVILT PROV/KULGEVÄR (04) ☒ GK ☐ UK Avgifter KULGEVÄRSHANTERING ☐ GK ☐ UK Serie 1-3 ☐ GK ☐ UK Avgifter Serie 4-6 ☐ GK ☐ UK Avgifter Serie 7-9 ☐ GK ☐ UK Avgifter
	OMPROV 1 HÖGVILT SKJUTNING ☐ GK ☐ UK Avgifter OMPROV 2 HÖGVILT SKJUTNING ☐ GK ☐ UK Avgifter
Provledarens namnteckning <u>Kurt Kurtsson</u>	Provledarnummer F67
Provbanans nr F125	Datum 2017-01-01
Summa avgifter 600:-	

Kontrollera att ditt godkända eller underkända delprov finns registrerat i Naturvårdsverkets Jägarregister senast 10 dagar efter provdatum. Gör detta genom att besöka länken www.naturvardsverket.se/jagarregistret och logga in i Jägarregistret. Saknas registrering, kontakta provledaren.

SN Grafiska AB, Järnåsa 14827

Intyg 4

Provtagaren har genomfört underkänt grundprov kulgevär på grund av underkänt i moment speciell kulgevärshantering. Provtagaren får inte gå vidare och genomföra högviltprov samma dag då detta kräver godkänt i den speciella kulgevärshantering.

(Provtagaren har genomfört godkänt teoretiskt prov vid tidigare tillfälle och uppvisat intygsoriginal från detta provtillfälle för provledaren).

JÄGAREXAMEN

INTYG

Denna dag har

020202-0202

Personnummer

TAGE EXEMPELBERG

Provtagarens namn

0123-123456

Telefon

prövats i följande prov för jägarexamen

GK = Godkänd UK = Underkänd	TEORETISKT PROV	(01)	GK	UK	Avgifter
LEGITIMATION ☒ Körkort ☐ Annan typ av godkänd legitimation ☐ Provtagaren känd ☒ Provledarens signatur	HAGELGEVÄRS PROV Moment nr 1. Hagelgevärshantering 2. Avståndsbedömning 3. Lerduveskjutning 4. Skjutning mot markmål	(02)	☒	☐	
Detta intyg utgör kvitto på erlagd avgift för prov i jägarexamen	GRUNDPROV/KULGEVÄR KULGEVÄRSHANTERING PRECISIONSSKJUTNING	(03)	☒	☒	200
Vid omprov skall intyget uppvisas	OMPROV 1 PRECISIONSSKJUTNING OMPROV 2 PRECISIONSSKJUTNING		☐	☐	
	HÖGVILT PROV/KULGEVÄR KULGEVÄRSHANTERING Serie 1-3 Serie 4-6 Serie 7-9	(04)	☒	☐	
	Provedarens namnteckning Kurt Kurtsson	Provedarnummer F67	Provbana nr F125 Datum 2017-01-01	Summa avgifter 200!	

Kontrollera att ditt godkända eller underkända delprov finns registrerat i Naturvårdsverkets Jägarregister senast 10 dagar efter provdatum. Gör detta genom att besöka länken www.naturvardsverket.se/jagarregistret och logga in i Jägarregistret. Sökna registrering, kontakta provledaren.

SN Grafiska AB, Järnåla 60114227

Intyg 5

Provtagaren har genomfört godkänt teoretiskt prov, underkänt hagelgevårsprov (felaktig vapenhantering i moment speciell hagelgevårshantering), godkänt grundprov kulgevär samt godkänt högviltprov.

(Notera att provtagaren fått möjlighet att genomföra grundprov kulgevär trots att denne först underkänts på grund av vapenhanteringsfel i hagelgevårsprovet. Provledaren bedömde i detta fall att vapenhanteringsfelet i hagelgevårsprovet inte var så allvarligt att provtagaren skulle nekas möjlighet att göra grundprov kulgevär samma dag).

 INTYG Denna dag har 020202 — 0202 Personnummer TAGE EXEMPELBERG Provtagarens namn 0123-123456 Telefon	prövats i följande prov för jägarexamen		
	GK = Godkänd UK = Underkänd	TEORETISKT PROV (01) ☒ GK ☐ UK Avgifter 500	
	LEGITIMATION ☒ Körkort ☐ Annan typ av godkänd legitimation ☐ Provtagaren känd iku Provledarens signatur	HAGELGEVÄRS PROV (02) ☒ GK ☒ UK Avgifter 400 Moment nr GK UK 1. Hagelgevårshantering ☐ ☒ 2. Avståndsbedömning ☐ ☐ 3. Lerduveskjutning ☐ ☐ 4. Skjutning mot markmål ☐ ☐ Ange moment nr vid omprov 2, 3 eller 4 här Omprov 1 ☐ ☐ Omprov 2 ☐ ☐	
	Detta intyg utgör kvitto på erlagd avgift för prov i jägarexamen	GRUNDPROV/KULGEVÄR (03) ☒ GK ☐ UK Avgifter 200 KULGEVÄRSHANTERING ☒ ☐ PRECISIONSSKJUTNING ☒ ☐ OMPROV 1 PRECISIONSSKJUTNING ☐ ☐ OMPROV 2 PRECISIONSSKJUTNING ☐ ☐	
	Vid omprov skall intyget uppvisas	HÖGVILT PROV/KULGEVÄR (04) ☒ GK ☐ UK Avgifter 200 KULGEVÄRSHANTERING ☒ ☐ Serie 1-3 ☒ ☒ ☒ 50 Serie 4-6 ☒ ☒ ☒ Serie 7-9 ☐ ☐ ☐	
Provledarens namnteckning Kurt Kurtsson	Provledarnummer F67	Provbana nr F125	Summa avgifter 1350
Datum 2024-01-01			

Provtagaren har genomfört godkänt omprov i moment markmål i hagelgevårsprovet och godkänt omprov i moment precisionsskjutning i grundprovkulgevär.

(Provtagaren har genomfört godkänt teoretiskt prov vid tidigare tillfälle och vid det tillfället blev provtagaren också underkänd i moment markmål i hagelgevårsprovet och moment precisionsskjutning i grundprov kulgevär).

JÄGAREXAMEN

INTYG

Denna dag har

020202 — 0202

Personnummer

TAJE EXEMPELBERG

Provtagarens namn

0123-123456

Telefon

prövats i följande prov för jägarexamen

GK = Godkänd UK = Underkänd	TEORETISKT PROV	(01)	GK ☒	UK ☐	Avgifter
LEGITIMATION ☒ Körkort ☐ Annan typ av godkänd legitimation ☐ Provtagaren känd Provedarens signatur	HAGELGEVÄRS PROV Moment nr 1. Hagelgevärshantering 2. Avståndsbedomning 3. Lerduveskjutning 4. Skjutning mot markmål	(02)	☒	☐	
Detta intyg utgör kvitto på erlagd avgift för prov i jägarexamen	Ange moment nr vid omprov 2, 3 eller 4 här <u>4</u>	Omprov 1	☐	☒	<u>100</u>
	Omprov 2	☒	☐	<u>100</u>	
	GRUNDPROV/KULGEVÄR KULGEVÄRSHANTERING PRECISIONSSKJUTNING	(03)	☒	☐	
Vid omprov skall intyget uppvisas	OMPROV 1 PRECISIONSSKJUTNING OMPROV 2 PRECISIONSSKJUTNING		☒	☐	<u>100</u>
	HÖGVILTPROV/KULGEVÄR KULGEVÄRSHANTERING	(04)	☒	☐	
	Serie 1-3 Serie 4-6 Serie 7-9		☐	☐	

Provedarens namnteckning

Provedarnummer
F67

Provbana nr
F125

Summa avgifter
300:-

Datum
2017-01-01

Intyg 7

Provtagaren har genomfört underkänt hagelgevärsprov på grund av felaktig vapenhantering i samband med moment markmål.

(Provtagaren har genomfört godkänt teoretiskt prov vid tidigare tillfälle och uppvisat intygsoriginal från detta provtillfälle för provledaren).

JÄGAREXAMEN

INTYG

Denna dag har

020202 — 0202

Personnummer

TAGE EXEMPELBERG

Provtagarens namn

0123 - 123456

Telefon

prövats i följande prov för jägarexamen

GK = Godkänd UK = Underkänd	TEORETISKT PROV	(01)	GK	UK	Avgifter
LEGITIMATION ☒ Körkort ☐ Annan typ av godkänd legitimation ☐ Provtagaren känd ☒ Provledarens signatur	HAGELGEVÄRS PROV Moment nr 1. Hagelgevärshantering 2. Avståndsbedömning 3. Lerduveskjutning 4. Skjutning mot markmål	(02)	☒	☒	400
Detta intyg utgör kvitto på erlagd avgift för prov i jägarexamen	Ange moment nr vid omprov 2, 3 eller 4 här Omprov 1 Omprov 2				
Vid omprov skall intyget uppvisas	GRUNDPROV/KULGEVÄR KULGEVÄRSHANTERING PRECISIONSSKJUTNING	(03)	☒	☐	
	OMPROV 1 PRECISIONSSKJUTNING OMPROV 2 PRECISIONSSKJUTNING				
	HÖGVILT PROV/KULGEVÄR KULGEVÄRSHANTERING Serie 1-3 Serie 4-6 Serie 7-9	(04)	☒	☐	
Provledarens namnteckning	Provledarnummer	Provbana nr	Datum	Summa avgifter	
	F67	F125	2017-01-01	400:-	

Kontrollera att ditt godkända eller underkända delprov finns registrerat i Naturvårdsverkets Jägareregister senast 10 dagar efter provdatum. Gör detta genom att besöka länken www.naturvardsverket.se/jagareregister och logga in i Jägareregistret. Saknas registrering, kontakta provledaren.

SN Grafiska AB, Järnåla/bm/14627

Bilaga 5 Jägarmärken

Tyg- och metallmärke

Som bevis över helt eller delvis avlagd jägarexamen kan provtagaren sedan han eller hon uppfyllt vissa fordringar förvärva ett tygmärke och/eller metallmärke.

Tygmärket kan förvärfvas när en provtagare avlagt det teoretiska och ett praktiskt prov, som tillsammans berättigar provtagaren att få tillstånd till en viss typ av jaktvapen. Metallmärket får förvärfvas när samtliga prov avlagts godkända. Märken får endast säljas till den provtagare som kan styrka sin rätt att förvärva ett märke av visst slag genom att visa upp Jägarbevis eller Intyg.

Den som är berättigad att förvärva märken får köpa ett valfritt antal av det aktuella slaget.

Jägarexamensmärket

Naturvårdsverket har genom skrivelse den 24 juni 1982, dnr 280-2509-82 Nfj medgivit Svenska jägareförbundet och Jägarnas Riksförbund/Landsbygdens Jägare rätt att tills vidare använda det varumärke för jägarexamen, som av verket registrerats hos Kungliga Patent- och Registreringsverket (varumärke nr 180939). Som villkor gäller att:

- Märket endast används på material som har direkt anknytning till jägarexamen, d.v.s. på jägarbevis, provblanketter, intyg, provledarstämplar eller därmed jämförliga produkter.
- Märket, utöver vad som nyss sagts, endast används för produktion av bildekaler, tygmärken och metallmärken, varvid märkets utformning (färg och form) inte får avvika från det registrerade märkets.
- Märket inte används för marknadsföring av annat än proven för jägarexamen, d.v.s. märket får inte användas för medlemsvärvning, organisationsreklam, produktreklam eller därmed jämförliga aktiviteter.
- Det överskott som erhålls, sedan från försäljningspriset för bildekaler, tygmärken och metallmärken dragits produktions-, distributions- och administrationskostnader, oavkortat används för jägarorganisationernas praktiska verksamhet med jägarexamen.
- Naturvårdsverket ges insyn i användningen av varumärket.